

FOOKUSES:

**Saku
gümnaasium
pidas 85.
sünnipäeva**

Lk 2-3

**Hüvasti
lasteade, ees
ootab kool!
Laste-
aedade
lõpupildid**

Lk 12-13

Vallarahvas tegi endale kireva juubelipeo

Ilm peol 11. juunil oli sama mitmekesine kui pidulistega ühiselt vilditud valla kaart – oli päikest, tuult ja vihma.

Lk 9

TÄHTSAD TELEFONID

HÄDAABINUMBER	112
(kiirabi, pääste, politsei)	
Saku valla abitelefoni	1345
Perearsti nõuandeliin	1220
SAKU KONSTAABLIPUNKT	
Piirkonnapolitseini	612 4686
Vastuvõtuaeg K 15-17	
Noorsoopolitseini	5855 7455
Volitatud loomaarst	504 1060

**Saku Sõnumid jälle
29. juulil 2016**

**Kolmapäeval, 29. juunil kell 17 toimub
Saku Vallaraamatukogus (Teaduse 1)
valla arengukava avalik arutelu,**
kus tutvustatakse arengukavasse
tehtavaid muudatusi. Kuulama ja kaasa
rääkima on oodatud kõik vallaelanikud!

Saku valla arengukavast aastateks 2012 - 2025 loe **lk 4**

Vallavalitsuse suvine tööaeg

6. juuni – 26. august
on vallavalitsus avatud
E, T, N 7.30 - 16.00
K 7.30 - 18.00
R 7.30 - 14.00
Sellega seoses on muu-
tunud kolmapäevase
vastuvõtuaaja kellaeg,
mis on nüüd **14–18**.

Saku Gümnaasiumis oli 3. juunil palju rõõmsaid kohtumisi ning äratundmis- ja jällenägemisrõõmu – kool pidas 85. sünnipäeva koos vilistlaste kokkutulekuga.

85

SAKU GÜMNAASIUM

◀ Teise korruse koridoris avati kooli tunnustatud matemaatikaõpetajale, praegu pensionipõlve pidavale Mati Polmanile pühendatud pink, et matemaatikahõng koridorist ei kaoks. Pildil koos direktor Ulvi Läänemetsaga.

◀ Enne kui pidu koolist Saku Pruulikotta kolis, said kõik kohale tulnud nautida suurepärase kontserti, kus iga etteaste oli tõeline üllatus, mis lõppes tulise aplausiga. Olgu siis laval rokkimis endine koolidirektor, pallikavaga esimese klassi jutsud, gümnaasistide parimad muusikalipalad või plaksutavad põhikoolipoisid.

1931

Saku Tehaste Erakool, asutas Saku Heategev Selts, õpilasi 28

1934 Saku Tehaste Algkool

1946 Saku 4-klassiline Algkool

1956 Saku 7-klassiline kool, õpilasi 151

1960 Saku 8-klassiline kool, ehitati internaat, rajati aiand, õpilasi 195

1977 Saku Keskkool, õpilasi 572, valmis uus koolihoone Tallinna mnt 10

1990 õppetöö kolmes majas, õpilasi 818

1997 Saku Gümnaasium, õpilasi 891, õppetöö kahes majas

1999 renoveeriti algkoolimaja

2002 lõppes gümnaasiumihoone ümberehitus, sama katuse alla said Saku Muusikakool ja ujulaga spordikompleks, õpilasi 975

2006 arvutiaasta, õpilasi 934

2007 rakendus e-kool

2009 gümnaasiumiosas mindi üle õppesuundadele

2012 lavastus kooli esimene muusikal, õpilasi 874

2015 valmis gümnaasiumi juurdeehitus, õpilasi 1016

2016 Saku Gümnaasiumi lõpetas 38. lend

10 roosat roosi õpetaja Alma Kallionile tõi tema esimene, 1980. aastal lõpetanud lend.

Vallavanem Tiit Vahenõmm - Saku gümnaasiumi vilistlane

▲ „Kas mäletad?“ kõlas sel õhtul paljude kohale tulnute suust. Meenutusi aitasid meelde tuletada selleks puhuks üles otsitud vanad fotod ja ringkäigud koolimajas.

▲ „Kool kasvab, kool on vägev!“ ütles kooli vilistlane Kalev Pihl, kel juba oma lapsed Saku kooliteed astuvad. Vilistlasansambli esituses kõlanud „Vana vaksal“ pani publiku kaasa elama.

Fotod: ☺☺

Meil Saku gümnaasiumis läheb väga hästi!

„Meil siin koolis läheb kohe väga hästi!“ alustas Saku Gümnaasiumi 85. aastapäeva aktusel oma kõnet kooli direktor Ulvi Läänemets. „Nii alustasin ma oma kõnet viis aastat tagasi kooli 80. juubelil ja täna pole mingit põhjust teisiti alustada – meil siin koolis läheb tõesti kohe väga hästi!“

Mis Saku koolis hästi on, seda saab lugeda järgnevatest direktori kõnest võetud väljatõsetest.

☞ Kool saab sel aastal 85-aastaseks. See on piisavalt pikk iga rääkimaks saavutustest.

Meie kooli medalistide hulk on viimase viie aastaga vaid kasvanud. 2015. aasta oli rekord aast – 43 abiturientist lõpetas 14 medaliga – 9 kuldmedaliga ja 5 hõbemedaliga. Maakonna vastuvõtul nimetas maavanem meie kooli eliitkooliks. Minu nägemust mööda oli tegemist väga paide lastega. Ka see kevad tuleb meil rõõmus – ehkki lõpetajate arv on väike – vaid 29, siis nende hulgas on 7 medalisti – 5 kulda ja 2 hõbedat. Oleme pidanud liigutama medalistide stende, et kõik ikka ära mahuksid. Selle kevade lõpetajatega kokku on 131 medaliga lõpetajat, neist 49 kuldset ja 82 hõbedast.

☞ Kool on kindlasti viimase viie aastaga muutunud: meie kooli seinad õpetavad, nad ei ole enam lihtsalt värvitud tühjad seinad, vaid neist on saanud õppevahendid – siit võite leida 7. klasside loovtööde ja 12. klasside praktiliste tööde tulemusena väga palju õpetlikku. On mida vaadata – esimesel korrusel muusikaklassi juures on Eesti heliloojad, teisel korrusel ajaloo klasside juures ajatelg ja Eesti riigitegelased; kolmandal korrusel Eesti olümpiavõitjad ja SG aasta sportlased, füüsika-keemia klasside juures Eesti loodusteadlased; neljandal korrusel Eesti kunstnikud; eesti keele klasside juures Eesti kirjanikud jne. Ajaloo-klasside juures teisel korrusel on ka stendid, kus kirjeldatud meie kooli lugu läbi aastate. Stendid said valmis tänu Alma Kallioni suurepärasele materjalidele ja Aime Järva kaasabile ning need stendid täienevad aastatega.

2015. aasta 1. septembriks sai valmis kooli uus korpus – koolimaja pikendati, saime klassiruumi juurde neljal korrusel. Kunstiklass on kolinud uude osasse esimesele korrusele ja sealt leiame muide samuti kunstinäituse, kus on eksponeeritud 36. ja 37. lennu humanitaarsuuna õpilaste kunstitundides valminud maailmakuulsate ja eesti kunstnike maalide fragmendid. Näituse nimemeks on õpetaja Eda Piisang pannud Kunstisaalis-Kunstisaalis... Me oleme tohutult tänulikud õpilastele, kes meie koolimaja on läbi kunsti huvitavamaks muutnud ja õnnelikud, et meil on tõeliselt pühendunud õpetaja, kes on neid juhendanud – suur tänu õpetaja Eda Piisangule!

☞ Uues osas neljandal korrusel on meil 90 istekohaga auditoorium, kus on hea võimalus läbi viia koolitusi, nõupidamisi ja loenguid. Kena oli kuulda vilistlaste kommentaare: kahju, et kool juba läbi, oleks ikka pidanud istuma jääma, oleks ka saanud niisuguses ruumis õppida, meil pole ülikooliski nii häid ruume!

☞ 2012. aastal sai meie kool Tartu Ülikooli eetikakeskuse konkursi tulemusel väärtuskasvatuskooli tiitli. Sellest tekkis mõte kujundada meie kooli väärtuste puu, mis asub medalistide stendi vastas. Puu on samuti sündinud meeskonnatöona, kus algne kujundus on Eda Piisangult, kaasa aitasid Aare Ulmas ja paljud õpilased. Nüüd tuleb see puu meie igapäevaselt tähtsaid asju meelde ja saadab oma väärtustega lõpetajad ellu. Kõik lõpetajad saavad puule oma nime kirjutada.

Kooli fuajees on ka kallistamise ring – kasutage juhust! On vähemalt üks kindel koht, kus kallistada ilma igasuguse valehõbita.

☞ Üks suur muutus, mis viimase viie aasta jooksul on meie koolis toimunud – oleme viis aastat toonud lavale muusikali. See on meie kooli NOKIA, mis tekitab ühtse kooli tunde, meie tunde – sest muusikalis tegutsedes ei ole enam vahet, mis klassis sa õpid, kas oled õpetaja või õpilane, kas lööd kaasa lavastuses või oled taustajõud, tehes dekoratsioone, õmmeldes kostüüme või tehes muusikali kohvikut. Ja nagu me teame – muusika teeb meid kõiki paremateks inimesteks, oled sa siis laval või publiku hulgas.

Muusikali meeskond on väike aga tubli – eestvedajateks on olnud huvijuht Anton Noor ja õpetajad Inga Nurme, Piret Kaare, Kersti Ulmas, Aare Ulmas ja Eda Piisang. Lisaks on erinevatel aastatel kaasa löönud ka teisi õpetajaid, rääkimata õpilastest. Ja iga aastaga on tulnud lavalaudadele mõni uus talent, kelle andekusest ei teadnud me enne midagi. Muusikali lavadel on olnud õpilased 1. – 12. klassini.

☞ Muusikali traditsiooniga koos käib ka kohviku tegemine ning kohvikute tegemisest sündis mõte panna kokku koolipere kokaraamat. Täna on juubeliks on värskest trükist ilmunud ka uus kooliraamat.

☞ Kool on kasvanud ka õpilaste arvu poolest – sel õppeaastal oli meie koolis 1016 õpilast, viis aastat tagasi eelmise juubeli ajal oli õpilaste arv 874. Viimasel aastal on meie õpilased saanud osa kahest rahvusvahelisest projektist, nad on saanud sõita Hollandisse, Tšehhi ja Portugali, sügisel on ees sõit Poola. Saku vald on sõlminud Jaapani Saku linnaga kokkuleppe õpilaste vahetuse osas – esimesed õpilased Kurtina ja meie koolist saavad Jaapanisse sõita juba sel sügisel. ☺☺

Saku valla parimad koolilõpetajad 2016

KULDMEDAL

Krõõt Jaakson, Saku Gümnaasium
Christer Lohk, Saku Gümnaasium
Joosep Noot, Saku Gümnaasium
Kertu Uiboleht, Saku Gümnaasium
Robert Voogma, Saku Gümnaasium
Grete Õunapuu, Gustav Adolfi Gümnaasium
Laura Jakobson, Tallinna Reaalkool
Ingel-Brit Parmas, Rocca al Mare Kool

HÕBEMEDAL

Anne Liis Kasterpalu, Saku Gümnaasium
Kardo Orav, Saku Gümnaasium

KIITUS

Emili Järv, Saku Gümnaasiumi 9.a klass
Marlene Kaljumäe, Saku Gümnaasiumi 9.a klass
Karl Johannes Kaskla, Saku Gümnaasiumi 9.a klass
Olav Kristjan Kasterpalu, Saku Gümnaasiumi 9.a klass
Liisa Liik, Saku Gümnaasiumi 9.a klass
Mirjam Orav, Saku Gümnaasiumi 9.a klass
Hannamari Ots, Saku Gümnaasiumi 9.a klass
Mariel Peetson, Saku Gümnaasiumi 9.a klass
Evelyn Pil, Saku Gümnaasiumi 9.a klass
Arianna Sofia Jater, Saku Gümnaasiumi 9.c klass
Grete Jõgisoo, Saku Gümnaasiumi 9.c klass
Reelika Reppo, Kajamaa Kooli 9. klass
Merily Adams, Saku Muusikakool
Sandra Serena Sulin, Saku Muusikakool

17. juunil toimus vallavanem Tiit Vahenõmme vastuvõtt valla parimatele koolilõpetajatele Linnamuuseumi suurtükitornis Kiek in de Kōk.

3. juunil toimunud Harju maavanema vastuvõtule Estonia teatri talveaeda olid Saku vallast kutsutud Saku gümnaasiumi kuld- ja hõbemedaliga lõpetanud. Lisaks tunnustas maavanem aineolümpiaadide Harjumaa voorude võitjaid ning 2. ja 3. koha omanikke, kes osalesid aineolümpiaadide üleriigilises voorus. Kutsutute seas oli ka Saku gümnaasiumi õpilane Sandra Serena Sulin, kes sai üleriigilisel kunstiolümpiaadil 2. koha ja preemia koduse loovtöö eest.

VALLAVOLIKOGU ISTUNGID

16. juuni istung

- Vallaelanike küsimustele vastamise pooltund
- Saku valla arengukava 2012–2025 uues redaktsioonis, 1. lugemine / LK 4-5
- Kohalike teede nimekirja muutmine
- Maa munitsipaalomandisse taotlemine
 1. Tännassilma küla, Kokasauna tee
 2. Männiku küla, Trapi tee ja Trapi põik 1
 3. Saku aleviku teed ja tänavad
 4. Männiku küla, Valdeku karjäär
- Detailplaneeringu vastuvõtmine
- Riigihanke väljakuulutamise
- Riigivara tasuta võõrandamise taotlemine
 1. Saku alevik, Aruheina
 2. Männiku küla, Männiku tee 138
- Spordikomisjoni koosseisus muudatuse tegemine

● Saku Vallavolikogu järgmine istung toimub 18. augustil 2016

Saku vallavolikogu asendusliige on Lembit Makstin

Alates 3. juunist on Sirje Petersoni asemel valimisliit Kodu nimekirjast volikogus Lembit Makstin, kes sai 2013. aasta kohalike omavalitsuste valimistel 57 häält.

Saku Vallavalitsus võtab tööle

ABIKOKA

Täpsema info tööpakkumise kohta leiab Saku valla kodulehelt www.sakuvald.ee

CV palume saata 7. juuliks 2016 e-posti aadressile marko.kibuspuu@sakuvald.ee või paberikandjal Saku Vallavalitsuse aadressile Teaduse tn 1, Saku alevik 75501.

Lisainfo telefonilt 671 9235 või 671 2406.

Tervist, head vallaelanikud!

TIIT VAHENÕMM
Saku vallavanem

Märkamatu on kuum maikuu läbi saanud ning algamas pikalt oodatud suve- ja puhkuste aeg. Tahan teid kõiki tänada osavõtu eest vallapäevast mõisapargis, kus tähistasime rõõmsalt valla juubelit vaatamata ilmataadi kiuslikule suhtumisele. Rõõm on tõdeda, et üritusest osavõtjaid oli palju ning head tuju ja gus kõigile.

Saku valla koolides on õppetöö tänaseks lõppenud ning saame öelda, et käesolev õppeaasta oli taaskord edukas. Meie koolid pakuvad lastele kvaliteetset haridust ning me oleme laste õpitulemuste poolest maakonna lõikes esirinnas. Siinkohal tänud õpetajatele ja lastevanematele ühise panuse eest, sest ainult hea koostöö toob suurepärase tulemused.

Suve algusega on hoo sisse saanud ka peaaegu kogu valda hõlmavad teedehituse projektid. Suurim neist Juuliku-Tabasalu ühendustee, mida rahastab Maanteeamet, valmib vastavalt plaanidele selle aasta lõpuks ning ringteed puudutav osa tuleval aastal. Töödega on alustanud ehitaja ka väljaspool kesk-asulat paiknevatel ühendusteedel ning mõne kuu pärast saavad mitmed teelõigud uue tolmuvaiba katte. Käesoleval aastal investeerime meie ühist raha auto- ja jalgteedesse rohkem kui 1,5 miljonit eurot ja ma olen enam kui kindel, et meie ühine elukvaliteet saab selle võrra märksa paremaks.

Sellel kevadel on olnud kuum teema Keila jõe äärsel piir-

konna vee- ja kanalisatsioonitruudega seonduv. Küsitlus sel teemal on lõppenud ning heameel on tõdeda, et meil ei ole põhjust jätta üheski küsitatud piirkonnas vastavaid töid tege-mata. AS Saku Maja tegeleb praegu rahastamistootluse ettevalmistamisega sihiga see esitada sügisel Keskkonnainvesteeringute Keskusele. Loodame, et aasta lõpus või uue alguses on põhjust ühiselt rõõmustada positiivse vastuse üle.

Siinkohal tahan paluda teie abi head vallaelanikud – peale uute torude maasse kaevamist on tarvis korrastada teed, mille alla vajalikud kommunikatsioonid pannakse. Nende investeeringute tarbeks on tarvilik planeerida olulisi summasid meie ühisest rahakotist, mille täitumist reguleerib elanike register. Täna on inimese elukoht ning selle registreering kõige olulisem indikaator vajalike investeeringute planeerimisel. Olge head, öelge oma naabrile tere ja küsige kas tema on juba sakukas. Kui selgub, et mitte, siis suunake ta sõbralikult oma elukoha andmeid korrastama. See on panus, mida igaüks saab teha ning mille tagajärjel on meil võimalik rahastada vallaelaniku jaoks vajalikke ning olulisi teenuseid.

Lõpetuseks tahan soovida kõigile päikselist suveaega! Puhake rutiinist, võtke ette pere-liikmete ja heade tuttavatega põnevaid tegevusi, laiselt nautu-ke, koguge uut energiat looduses ja lähedastega suheldes – nautige võrratult kaunist Eesti-maa suve!

Aeg arengu- kava kaeda

16. juuni istungil arutas volikogu esimest korda valla arengukava aastateks 2012–2025. Enne seda tutvustas vallavanem Tiit Vahenõmm eelnõud volikogu komisjonidele ning 29. juunil teeb vallavanem Saku raamatukogus avalikul arutelul arengukavast ülevaate kõigile vallaelanikele.

Võib öelda, et kui tegevust ei ole arengukavas, siis seda ei ole olemas ehk teisiti öeldes – valla arengukava on nagu valla soovide nimekiri. Nelja lähima aasta soovid on koos rahanumbriga lahti kirjutatud eelarvestrateegias, mis on üks arengukava osa.

Igal aastal vaatab vallavalitsus arengukava üle ja kaasajastab olukorra. Mis tehtud, visatakse välja, uued ettepanekud tuuakse sisse. Tänavu lisati hetkeolukorra kirjeldusse 2015. aasta andmed ning korrigeeriti eelarvestrateegias 2017.–2019. aasta andmeid ja lisati 2020. aasta eesmärgid koos täitmiseks kuluva rahasummaga.

Tulud ja kulud

Valla tulude kasvuks on arvestatud 5%, mis tuleneb eelkõige registrisse lisanduvate vallakodanike arvu suurenemisest, mitte niivõrd palgakasvust. Lisaks on kavas tõsta maamaksumäära. Lasteaedade kohatasu tulu suureneb seoses 64 lasteaiakoha lisandumise (samas suurenevad ka ülalpidamiskulud) ja 1.01. 2017 kavandatava kohatasu suurenemisega 40 eurolt 45 eurole (edaspidi on kavandatud hinnatõus 5 eurot aastas).

Suurenevad ka kulud: kooli- ja lasteaiatöötajate palgatõus 5%, teistel valla ametikohtadel 2017. aastal 3% ja alates 2018. aastast 5%. Kütte- ja energiakulude kasvaks prognoositakse tänavusega võrreldes 3%. Uute hoonetega seoses suurenevad nii Päikesekillu kui spordikeskuse (lisandub 2500 m²) ülalpidamiskulud. Spordikeskuse puhul on küll arvestatud, et lisanduvad hoone ülalpidamise kulud kaetakse olulises osas spordikeskuse 10% võrra suurenevate omatulu arvelt. Endiste aiandus-ühistute teede võtmisega valla omandisse suurenevad teede

1. augustist muutuvad AS Saku Maja veeteenuse hinnad

Veeteenuse hinnad muutuvad seoses hinnavahe tasandamisega füüsiliste ja juriidiliste isikute vahel. Hinnad muutuvad piirkondades erinevalt – osades hind tõuseb, teistes langeb või jääb samaks, kuid muutus ei ole kuskil suurem kui 4 senti kuupmeetri kohta. Info ja hinnad Saku Maja kodulehel www.sakumaja.ee.

AS Saku Maja

hoolduskulud umbes 200 000 euro võrra. Arvestatud on teede järk-järgulise võtmisega vastavalt elanike lisandumisele.

Valla võlakoorumus on tänava 50% ning see kasvab järgnevatel aastatel, jõudes 2018. aastal 62%ni, kuid seejärel hakkab kaanema, olles 2019. aastal 49% ja 2020. aastal 38%.

Suuremad ettevõtmised

2017. aastal on kavas Teaduse 13 asuv hoone (endine Taimekasvatuse Instituudi maja) ehitada ümber sotsiaalkorteriteks.

2017. aastal on kavas alustada Teaduse 1 asuva vallamaja põhjalikku remonti.

2017. ja 2018. aastal võetakse ette mänguväljakute ja tervisespordirajatiste rajamine ja rekonstrueerimine ning ehitatakse uut ja remonditakse vana Saku spordikeskuse hoonet.

2018. aastal on valgustusprojekti aasta, mil loodetakse suurem osa valla tänavavalgustusprojekti rahal abil ökonoomsena vastu välja vahetada.

2020. aastal remonditakse põhjalikumalt Saku gümnaasiumi vanemat osa.

Teid remonditakse tänava rohkem kui miljoni euro eest, edaspidi 300 000–400 000 euro eest aastas.

Arengukavasse on lisatud: Ülase tänava terviseradade taastamine; kergliiklustee ehitamine Tooma tee äärde; Tammemäe operatiivkeskuse viimine maa- küttele; Saku raudtee ja motoklubi vahel asuva murustaadioni rekonstrueerimine jalgpalliväljakuteks; Saku suusamägede arendamine seoses Keila reoveekogumisalal algava ÜVK projekti käigus tekkiva materjaliga; Saku noorte osalemine rahvusvahelistes projektides.

Ettepanekuid eelnõu muutmiseks või täiendamiseks saab esitada 1. augustini 2016. Eelnõu teine lugemine toimub volikogu septembrikuu istungil. Volikogu peab kinnitama arengukava ja eelarvestrateegia enne eelseisva aasta eelarve vastuvõtmist, hiljemalt 15. oktoobriks. Arengukava ja eelarvestrateegia on aluseks omavalitsuse eelarve koostamisel, kohustuste võtmisel, varaga tehingute tegemisel, investeringute kavandamisel ning investeringuteks toetuse taotlemisel.

VICTORIA PARMAS

VALLAVALITSUSE ISTUNGID

20. mai istungil: Valla 2016. a eelarve reservfondist eraldati 30 050 eurot ostueesõigusega omandatava 1/14 mõttelise osa Magdaleena tn 4, Tallinn kinnistu hinna tasumiseks.

24. mai istungil: Muudeti valla valitsuse 10.03.2015 korraldusega nr 199 määratud projekteerimistingimusi üksikelanu ja abihoone ehitusprojekti koostamiseks Sakus Karikakra tn 9 kinnistul.

Anti projekteerimistingimused abihoonete ehitusprojekti koostamiseks Sookaera-Metsanurga külas Järve kinnistul.

Anti ehitusload aiamaja laiendamiseks Metsanurmes Kuresoo tee 71 kinnistul ning Rebasesaba detailplaneeringualale tehnilise infrastruktuuri, vee- ja kanalisatsioonitorustiku, ehitamiseks Sakus, Männi tee ja Rebasesaba tänaval.

Otsustati jätkata Sakus Asula tn 2 ja Silla tn 2a kinnistu osa detailplaneeringu menetlust ja väljastati lähteseisukohad detailplaneeringu koostamiseks.

Anti kasutusload elamutele Jälgimäel Siili, Kiisal Männimetsa tn 8, Kurtas Ojasalu, Metsanurmes Kuuseheki tee 38, Tännassilmas Sookolli tn 15, Üksnurmes Metsaoru tee 7 kinnistul; lao- ja büroohoonele Jälgimäel Urda tee 3, majandusabihoonele Sakus Aasa tn 18 kinnistul.

Kooskõlastati kavandatavate kinnise soojussüsteemi puuraukude asukoht Sakus Aasa tn 18 kinnistul tingimusel, et augud jäävad ordoviitsiumi-kambriumi põhjaveekihist ülespoole.

Üksnurmes Uue-Lukusepa ja Tammemäel Männiliiva katastriüksuste jagamisel moodustatavate katastriüksuste määrati koha-aadressid ja sihtotstarbed.

Arvo Vardjale anti luba kuni 5 minutilise ilutulestiku korraldamiseks 15.07 kuni kella 23 Saku mõisa esisel maa-alal.

MTT fondist ei eraldatud toetust MTÜ Männiacs Extreme Team projektile „Männiacs Spring Session 2016“.

31. mai istungil: Anti projekteerimistingimused tootmis- ja olmehoonete laiendamise ehitus-

projekti koostamiseks Sakus Üksnurme tee 8 kinnistul.

Anti ehitusload sõiduteede rekonstrueerimiseks aadressidel Kasemetsa, Väikemetsa tee; Kiisa, Kasemetsa tee (lõigul Tõdva-Hageri tee kuni Kasemetsa tee 79 kinnistuni), Üksnurme, Karjakopli tee; katlamaja lammutamiseks Männikul Betooni kinnistul, teede rekonstrueerimiseks aadressidel Metsanurme, Kuresoo tee ning Roobuka, Metsanurga tee; üksikelanute püstitamiseks Metsanurmes Sõnajala tee 16, Tännassilmas Metsavaimu tee 3, aiamaja laiendamiseks ja ümberehitamiseks üksikelanuks Roobukal Restauraatori tee 9, Männi tee 29 vee- ja kanalisatsioonitorustiku rajamiseks Saku, Männi tee; üksikelanu laiendamiseks Üksnurmes Pähkli tn 11 kinnistul.

Anti kasutusload Tammiku mobiilsidemastile Jälgimäel Tammiku kinnistul, elamutele Sakus Aasa tn 18 ja Oja tn 7 kinnistul.

Tõdval Milkopi kinnistu detailplaneeringujärgselt tekkinud liikluspinnale määrati nimeks Rummeli tee.

Huvikeskusele anti 27.05.–24.06 õigus paigaldada 7,7 m² suurune reklaam Sakku Põik tänav 12 kinnistule.

Sõlmiti tähtajaline üürileping kuni 31.05.2018 Siiri Viilipus-Jazõkoviga Kiisal Kurtina tee 21 asuva äriruumi kasutamiseks.

Saku valla 2016. a eelarve reservfondist eraldati 1800 eurot Kiisal Kurtina tee 21 asuva vallale kuuluva hoone kanalisatsiooniühenduse avariiremondiks.

Kinnitati hajaasustuse programmi projektitaotluste hindamiskomisjon: Maire Laur, Maiigi Tenisson, Virko Kolks, Toivo Alasoo, Hele-Mall Kink.

7. juuni istungil: Määrati ametisikud, kes tegutsevad Saku Vallavalitsuse nimel (lastekaitseaduses ja sotsiaalhoolekande seaduses nimetatud ülesannete täitjad).

Anti projekteerimistingimused üksikelanute ehitusprojekti- de koostamiseks Sakus Tuule tn 27, Kasemetsas Tihase tee 14 ja Üksnurmes Helbe tee 5 kinnistul.

Anti ehitusload puurkaevude rajamiseks Kasemetsas Metsa-Aru, Metsanurmes Kasemetsa tee 34, Saue külas Maastiku kinnistul, üksikelanute püstitamiseks Roobukal Metsanurga põik 3, Saue külas Uue-Pearna, Tännassilmas Johannese tee 1 ja Johannese tee 3 kinnistul, kinnise maasoojussüsteemi puuraukude (6 tk) rajamiseks Sakus Pähkli tee 5 kinnistul, kontorihoone laiendamiseks Tõdval Kontori kinnistul.

Juulikul Paju põik 3 katastriüksuse koha-aadressiks määrati Paju põik 3a/3b.

Kinnitati riigihanke “Kergkatete ehitus Saku vallas” komisjoni otsused.

14. juuni istungil: Anti projekteerimistingimused üksikelanu ehitusprojekti koostamiseks Metsanurmes Kuresoo põik 8 kinnistul.

Anti ehitusload üksikelanute püstitamiseks Kasemetsas Uus-Kuuli, Sakus Tehnikumi tn 6, Tagadil Hundihamba kinnistul, aiamaja püstitamiseks Roobukal Restauraatori tee 8 kinnistul, aiamaja laiendamiseks ja ümberehitamiseks üksikelanuks Üksnurmes Sarapiku tee 2 kinnistul.

Kooskõlastati kavandatava puurkaevu asukoht Sookaera-Metsanurga külas Kaiesauna kinnistul.

Kooskõlastati kavandatavate kinnise soojussüsteemi puuraukude asukoht Üksnurmes Lukusepa tee 21 tingimusel, et augud jäävad ordoviitsiumi-kambriumi põhjaveekihist ülespoole.

Määrati Üksnurmes asuva Saareõue katastriüksuse jagamisel moodustatavatele katastriüksustele koha-aadressid ja sihtotstarbed.

Anti 1Partner Kinnisvara Tallinn OÜ-le 08.06.–31.12. 2016 õigus paigaldada 1 m² reklaamkandja Männikule Tiiru tee 8 kinnistule; Sundown Entertainment OÜ-le õigus paigaldada 10.06.–29.07.2016 14,6 m² reklaam Sakus Lepiku haljaku kinnistule; Ruf Eesti AS-ile õigus korraldada kuni 5 minutit kestvat ilutulestikku 07.07 kuni kella 22ni Saku mõisa tagusel maa-alal; MTÜ-le Saku Tenniseklubi tasuta kasutada 01.06. 2016–31.10.2017 spordikeskuse Saku tenniseväljaku kompleks (Silla tn 2a, Saku alevik).

TEATED DETAILPLANEERINGUTEST

• Saku Vallavalitsuse 07.06.2016 korraldusega nr 532 kehtestati Saku valla **Saku aleviku Männituka tee 1 kinnistu** (uus aadress: Oja tn 31; katastritunnus: 71801:005:0005) detailplaneering. Planeeringuala koosneb Oja tn 31 maaüksusest ning selle ala suurus on ca 2900 m². Planeeringu koostamise eesmärk on maaüksuse ehitusõiguse määramine maksimaalselt nelja boksiga ridaelamu ehitamiseks. Planeeringuga on kavandatud olemasoleva elamu ümberehitus nelja boksiga ridaelamuks ja kuni kolme abihoone ehitamine. Krundi maksimaalne ehitusalune pindala võib olla kuni 580 m². Ridaelamu suurim lubatud kõrgus on 13 meetrit hoonet ümbritsevast keskmisest maapinnast. Kui antud hoone asemele rajatakse uus ridaelamu või antud hoonet asemele rajatakse uus katus, siis peab lähtuma ümbritsevast hoonestusest ja Saku alevikus väljakujunenud maksimaalsest hoonete (suhtelisest) kõrgusest ning seetõttu on eelnevalt mainitud juhtudel hoone maksimaalne kõrgus maapinnast 9 m. Abihoonete maksimaalne lubatud kõrgus võib olla 3,5 m. Ridaelamu suurim eluruumide korruselisus on 2. Detailplaneering on Saku aleviku ja lähiala üldplaneeringuga kooskõlas. Planeeringu elluviimisega ei avaldata olulist mõju tegevuse ala ja selle lähiumbruse majandus-, sotsiaal-, kultuuri- ning looduskeskkonnale.

Vt <http://www.sakuvald.ee/kehtestatud-detailplaneeringud>.

• Alates 04.07.2016 kuni 17.07.2016 on tööaegadel Saku Valla Maja (Teaduse 1, Saku alevik) teise korruse stendil ning Saku valla kodulehel (http://www.sakuvald.ee/detplaneeringute_avalikust) avalikul väljapanekul Saku valla **Saustinõmme küla Ülase maaüksuse** (katastritunnus: 71801:001:0545) detailplaneering. Planeeringuala koosneb Ülase maaüksusest, osaliselt Ristiku maaüksusest (katastrinumber:

71801:001: 0553) ja osaliselt 11159 Jäätme- hoidla tee maaüksusest (katastrinumber: 71801 :001:0234). Planeeritava ala suurus on ca 1,6 ha. Planeeringu eesmärk on Ülase maaüksuse hoonestusala piiritlemine ja ehitusõiguse määramine üksikelamu ja abihoonete ehitamiseks. Detailplaneeringuga on kavandatud üldplaneeringuga määratud tiheasustusega alale hoonestusala. Ülase maaüksusele võib kavandada ühe üksikelamu ja kuni kaks abihoonet. Maaüksuse maksimaalne lubatud ehitisealune pindala on 700 m². Üksikelamu maksimaalne kõrgus võib olla 9 m, abihoonetel 6 m. Planeering näeb ette ka planeeritavat ala läbiva olemasoleva tee likvideerimise ja uue tee rajamise Ülase maaüksuse ja Ristiku maaüksuse piirile. Detailplaneering on Saku valla üldplaneeringuga kooskõlas. Avaliku väljapaneku jooksul on igal isikul õigus esitada detailplaneeringu kohta ettepanekuid ja vastuväiteid.

• Alates 04.07.2016 kuni 17.07.2016 on tööaegadel Saku Valla Maja (Teaduse 1, Saku alevik) teise korruse stendil ning Saku valla kodulehel (http://www.sakuvald.ee/detplaneeringute_avalikust) avalikul väljapanekul Saku valla **Tänassilma küla Linamäe tn 12 maaüksuse** (katastritunnus: 71801:001:0304; sihtotstarve: ärimaa: 95%, tootmismaa: 5%) detailplaneering. Planeeritava ala moodustab Linamäe tn 12 maaüksus ning selle suurus on ca 7500 m². Planeeringu eesmärk on Linamäe tn 12 maaüksuse hoonestusala ja ehitusõiguse määramine. Planeeringuga on kavandatud olemasoleva ajutise hoone lammutamine ning olemasoleva laohoone juurdeehitus. Krundil võib olla maksimaalselt 2 hoonet. Maksimaalne ehitusalune pindala on 4600 m². Hoonete lubatud suurim kõrgus on 13 m. Krundi sihtotstarvet ei muudeta. Planeeringu elluviimisega ei avaldataks olulist mõju tegevuse ala ja selle lähiumbruse majandus-,

sotsiaal-, kultuuri- ning looduskeskkonnale. Detailplaneering on Saku valla üldplaneeringuga kooskõlas. Avaliku väljapaneku jooksul on igal isikul õigus avaldada detailplaneeringu kohta arvamust.

• Alates 04.07.2016 kuni 02.08.2016 on tööaegadel Saku Valla Maja (Teaduse 1, Saku alevik) teise korruse stendil ning Saku valla kodulehel (http://www.sakuvald.ee/detplaneeringute_avalikust) avalikul väljapanekul Saku valla **Saku aleviku Männivälja maaüksuse** (katastrinumber: 71801:0015:0634) osa detailplaneering. Planeeritav ala koosneb Männivälja maaüksuse osast, mille suurus on ca 2200 m². Planeeringu eesmärk on Männivälja maaüksuse osale elamumaa krundi moodustamine ning ehitusõiguse määramine üksikelamu ja abihoonete ehitamiseks. Planeeringuga on kavandatud planeeritavale alale 2183 m² suurune elamumaa krunt, millele võib rajada ühe üksikelamu ja kuni kaks abihoonet. Krundi maksimaalne ehitisealune pindala on 400 m². Üksikelamu maksimaalne kõrgus võib olla 9 m ja abihoonetel 6 m. Detailplaneering sisaldab Saku aleviku ja lähiala üldplaneeringu muutmise ettepanekut, sest sellega nähkse ette planeeritava ala maakasutuse juhtotstarbe muutmist haljastalast pere- ja ridaelamumaaaks. Avaliku väljapaneku jooksul on igal isikul õigus esitada detailplaneeringu kohta ettepanekuid ja vastuväiteid.

• 02.06.2015 toimus Saku Valla Majas (Teaduse 1, Saku alevik) Üksnurme küla Haavasalu tee 5 maaüksuse (katastritunnus: 71801:003:0705) detailplaneeringu avalik arutelu. Avaliku väljapaneku ajal esitasid kolm isikut detailplaneeringule vastuväiteid. Avalikul arutelul osalenud üks vastuväiteid teinud isik ei nõustunud Saku Vallavalitsuse seisukohtadega vastuväidete suhtes. Teised kaks avalikul arutelul ei osalenud. Detailplaneering esitatakse järelevalvemenetluse teostamiseks Harju maavanemale.

TEATED PROJEKTEERIMISTINGIMUSTEST

Saku Vallavalitsusele on 19.05.2016 esitatud projekteerimistingimuste taotlus detailplaneeringu olemasolul veevarustuse lahenduse projekteerimiseks Saku vallas Tänassilma külas Koka tee 11 (71801:001:1227) kinnistul. Tegemist on Saku Vallavalitsuse 26.10.2010 korraldusega nr 851 kehtestatud Koka kinnistu detailplaneeringu alal asuva krundiga pos 1. Vasta-

valt ehitusseadustiku § 31 lõikele 1 korraldatakse projekteerimistingimuste andmine avatud menetlusena.

Alates 27.06.2016 kuni 10.07.2016 on tööaegadel Saku Valla Maja (Teaduse tn 1, Saku alevik) teise korruse stendil ning valla kodulehel avalikul väljapanekul projekteerimistingimuste eelnõu. Projekteerimistingimustega täpsusta-

takse detailplaneeringuga määratud ehitiste teenindamiseks vajaliku tehnoarustuse lahenduse tingimusi. Avaliku väljapaneku jooksul on huvitatud isikul ja isikul, kelle õigusi võib projekteerimistingimuste andmine puudutada, võimalus esitada eelnõu kohta kirjalikke ettepanekuid ja põhjendatud vastuväiteid. Vt. <http://www.sakuvald.ee/projekteerimistingimuste-avalikustamine>

Mahasõitude asfalteerimine 1. juunil Tänassilma tehnoporti piirkonnas. Foto:

Teede ehitusest suvel

Esimene tänavune tee-ehitusobjekt on valmis – 1,8 km pikkusest Tänassilma teest sai esimesed 550 meetrit asfaltkatte ja ülejäänud 1250 meetrit kergkatte. Teetööd tegi OÜ Viaston Infra, omanikujärelevalvet P. P. Ehitusjärelevalve OÜ. Tööd läksid maksma 250 295 eurot.

Peatselt algavad ka teiste sel aastal kavandatud teede kergkatete ehitustööd. ASiga Teede REV-2 on sõlmitud kergkatete ehitamise lepingud järgnevatel teedele: Kuresoo tee, Kasemetsa tee (lõigul Viljandi mnt-Reval), Sprindi tee, Metsanurga tee, Väikemetsa tee, Karjakopli tee, Tooma tee, Männi tee, Tiigi tn, Lepa-täna tee ja Staadioni tn. Tööde maksumus on 650 000 eurot. Teed peaksid valmima augustis.

Lääne-Saku teed, torud ja bussid

VICTORIA PARMAS

Kui vallavanem, ehitus- ja keskkonnateenistuse juht ning majandusteenistuse juht 25. mai õhtul Rehe küüni jõudsid, ootasid neid ees nii Üksnurme kui ka Rahula, Saue kui Jälgimäe külade elanikud. Piirkonna elanike tõstatatud teemad puudutasid koolibussi kellaaegu, teede hooldust ja parandamist ning vee- ja kanalisatsioonitrasside ehitamist.

Kas koolibuss saaks väljuda hiljem?

Saue küla lapsevanem uuris, kas hommikul võiks koolibuss lapsed peale võtta veidi hiljem kui kell 7. „See on väga tore, et koolibuss kuus aastat tagasi meie külast läbi sõitma hakkas ja õhtune marsruut on väga hea – lapsed jõuavad kiiresti koju,“ nentis üks lapsevanem. „Hommikul teeb aga buss pika ringi ja väljub seetõttu meie külast liiga vara, nii et paljud vanemad viivad oma lapsed ikka ise kooli. Kui nüüd Saue külla on koolilapsi juurde tulnud, kas võiks panna meie külast käima eraldi bussi?“

Vallavalitsuse majandusteenistuse juht Virko Kolks: „Nii see on, et kuna buss võtab lapsi mitmest külast peale, siis on ühtedel hommikune, teistel õhtune kodutee pikem. Hommikul on uni muidugi magus. Et lapsed õigel ajal tundi jõuaksid, peab buss jõudma kooli juurde kell 7.45. Sõidu aeg Saue külast koolini on u 20 minutit. Seega saaks eraldi bussi korral väljumise 25 minutit hiljemaks panna. Kaalume seda ettepanekut sügisel. Kuigi meil on andmed kooliskäijate kohta olemas, loksuvad bussiajad ja marsruudid paika septembri lõpuks oktoobri alguseks, kui on näha, kui palju kust sõidetakse.“

Seepeale lubasid Saue küla elanikud teha oma külas küsitluse, et saada teada, kui palju sõitjaid oleks, kui buss väljuks kell 7.25. Vallavanem Tiit Vahenõmme sõnul on küla initsiatiiv kindlasti abiks. Näiteks hakkas sügisest sõitma koolibuss Kiisalt mööda Kasemetsa teed just tänu külaelanike pöördumisele.

Ka Rahula küla elanik kinnitas, et tasub enda probleemidest vallavalitsusele märku anda ja tänas ühtlasi väga hästi lahendatud bussiühenduse eest Rahula külast Kajamaa kooli. „Lisaks heale ühenduse on ka Samati koolibusside juhid väga hoolivad – kui last ei ole peatuses, siis uurivad teistelt lastelt, kas konkreetne laps tuleb sel hommikul, on valmis veidi ootama. Ka lapsed kiidavad väga bussijuhte,“ lisas ta.

Millal saab Atiku tee mustkatte?

Teede teemast ei saa ümber üheski piirkonnas. Rehe küünis tõstatus küsimus, millal

saab Atiku tee musta katte. Konkreetset tähtaega sel kohtumisel ei kõlanud, kuid Virko Kolks selgitas, kuidas teed remondi-plaani jõuavad. „Iga aasta viimases kvartalis vaatab vallavalitsus üle viieks aastaks koostatud valla teehoiukava ja teeb sinna muudatused. Mustkatte vajadust hindame liiklustiheduse, elamute arvu ja koolibussi liikluse olemasolu järgi,“ selgitas ta. „Atiku tee kuluks mustkate kindlasti ära, kuid meil on siiani olnud vallas kriitilisemas seisus teid. Selliseid, kus pole isegi korralikku kruusakatet.“

Samas tundsid külaelanikud huvi ka Rahula külast Jõgisoo poole mineva tee kohta. „Kas oleks võimalik parandada seda hobusetalli juurest minevat teed, et see autoga läbitav oleks?“ uurisid nad.

Virko Kolksi sõnul oleks see päris suur investeering. „Peame paraku tegema valikuid, sest alati on soove rohkem kui võimalusi,“ nentis ta ja uuris, kumma tee parandamine külarahvale olulisem oleks. Teema lõpetuseks lepiti kokku, et kuna olud on muutunud, Atiku tee liiklustihedus pärast Pärnu maantee tagasipöördte sulgemist tublisti tõusnud, siis istutakse küla esindajatega maha ja vaadatakse nende kahe tee parandamise vajadused ja võimalused uuesti üle. Kindlasti aga tehakse Atiku tee elamute piirkonnas sel suvel tolmutõrjet.

Kui enamikele vallaelanikele muudab tänavusuvine maanteeameti suurehitus, mille käigus ehitatakse Tallinna ringteele Juuliku viadukt ning suletakse viie tee ristist otse ülesõit ja vasakpöörded, kodutee lühemaks, siis Jälgimäe küla elanikele muudab tee sulgemine naabri juurde mineku üsna mitme kilomeetri võrra pikemaks. Külaelanik Lembit Teinbas oli sellise lahenduse üle väga nõrduinud. Virko Kolksi sõnul kooskõlastas vallavalitsus projekti, kus viie tee rist oli kahetasandiline, nii et sealt oli võimalik ka jalgsi üle minna. Hiljem tõmbas maanteeameti investeeringute komitee sellele aga kriipsu peale.

ÜVK projekt areneb positiivses suunas

Vallavanem andis kohtumisel teada ka ühisveevärgi ja kanalisatsiooni projekti hetke seisust. „Küsitluse tulemusel on otsustatud, et on võimalik edasi liikuda rahastustaotlusega kogu piirkonna ulatuses, kus toimus küsitlus ehk taotlusest ei pea välja jätma mitte ühtegi piirkonda,“ ütles ta ja kutsus kõiki vallas elavaid inimesi, kes ei ole end veel valda sisse kirjutanud, seda tegema ning ka naabrile sissekirjutuse vajadusest märku andma. „Pärast projekti lõppu kulub päris palju raha vallas teede taastamiseks ning selleks oleks tore, kui siin elavate inimeste maksud ka siia laekuksid.“

Küsimused pealinna piiri äärest

8. juunil kohtusid vallavalitsuse liikmed Tānassilma küla elanikega, kelle teemad tulenesid paljuski küla asukohast Tallinna piiri ääres – teekond pealinna või Saue valla teenuste juurde on lähem ja mugavam suunas kui vallakeskusesse.

Kohtumisel kerkis mitmel korral üles elukoha registreerimise teema, mis kippus meenutama kangesti muna ja kana küsimust: kas valla elanik registreerib rahvastikuregistrisse oma elukohaks Saku valla alles siis, kui vald on ehitanud talle asfalttee ja lasteaia, või hakkab vald piirkonnas teid uuendama ja lasteaedu ehitama alles siis, kui seal on piisavalt elanikke, kes on oma elukohana rahvastikuregistris märkinud Saku valla.

„Ehitage Tānassilma lasteaed ja pange üles silt „Vabad kohad“ ning te näete, kuidas inimesed tormavad end valda sisse kirjutama,“ ütles üks külaelanikest. „Elan paraku Saue valla keskusele lähemal kui Sakule ja kui sinna sisse kirjutasin, pakuti mulle kohe lasteaia koht. Mida olete teie teinud, et meid valda sisse kirjutama meelitada?“

Vallavanem Tiit Vahenõmme sõnul saab valla investeeringute planeerimisel aluseks olla siiski valla elanike arv rahvastikuregistris. Külaelanike väitel elab Tānassilma küla Kungla arenduse piirkonnas 30 alla 7-aastast last, rahvastikuregister näitab aga, et nii vanu lapsi on seal vaid 8.

„Kui registri järgi ei näe me vajadust lasteaiaks, siis me ei saa seda ka sinna planeerida, sest muid andmeid meil ei ole,“ selgitas vallavanem, kelle sõnul ei ole ka Saue valla olukord igas valdkonnas nii roosiline. „Neil võib jaguda küll lasteaiakohti, kuid kitsas on koolikohtadega. Samas ega me ole Tānassilma piirkonda tähelepanuta jätanud. Sel aastal saab siin paremaks hulga teid ja aasta teises pooles valmib Urda raudteepeatuse viiv kergliiklustee, mis võimaldab külaelanikel mugavalt jalgsi või rattaga elektrirongile minna.“

Ka tsentraalse vee- ja kanalisatsiooni huvi korral ei tule piiriäärse küla Tānassilma asja ajada Saku Majaga, vaid hoopis sõlmida kokkulepped Mergo Holdinguga, kelle trassipiirkonnas küla asub ja kelle torustikuga tuleks soovitatav ehitatav torustik liita. Saku Maja on Tānassilmas vaid teenuse pakkuja. Kõneks oli ka pakendikoti teenus, mis Tallinnale lähemal asuvas külas osas toimib. „Kui elanikud soovivad, et nad saaksid mugavalt ja tasuta pakendeid ära anda, tuleks koguda teenusest huvitatud majapidamised kokku ning oma huvist valla keskkonnakaitse spetsialist Kerli Laurile teada anda,“ soovitas vallavanem. ➤

Tänassilma inimeste teedega seotud küsimused puudutasid suures osas kihutamist.

„Öine rallitamine meie pinnatud teedel on õudne, nii et killud lendavad. Võta või kaid kätte ja mine ise korda looma!“ pahvatas üks Tänassilma küla elanik. Tema sõnul on tegemist võõraste autodega, mitte oma küla inimestega, päeval kihutavad jälle ametiautod.

Elanike soov oli piirata kiirust, lubades kõige rohkem 40 km/h, või teha teedele hoogu maha võtvad künnised. Nende sõnul on mõõtmised näidanud, et keskmine kiirus Tänassilma teel on 82 km/h.

Vallavalitsuse majandusteenistuse juhi Virko Kolksi soovitus oli auto number kirja panna ja politseid kihutajast informeerida. „Politsei ei pruugi küll kohale tulla või õigel ajal kohale jõuda, kuid ta võib kihutajaga ühendust võtta ja see mõjub. Üks võimalus on kutsuda külaelanikke üles abipolitseinike ridadesse astuma. Abipolitseinikul on politseiga pea võrdsed õigused ja võimalused rikkujaid korrale kutsuda,“ ütles ta. „Kaalume kiiruse piiramist 50 km/h, kuid väiksema kiiruse kehtestamiseks pole meil piisavalt argumente, sest tee seisund on iseenesest nii hea, et võimaldab ohutult sõita ka üle 50 km/h, lisaks tuleb sinna kõrvale sõiduteest eraldatud kergliiklustee. Ei saa ju taotleda maanteeametilt kiirusepiirangut 20 km/h põhjendusega, et nagu nii sõidetakse 50ga.“

Künniseid saab Kolksi sõnul paigaldada vaid asfaltteedele. „Pinnatud teel tuleks rajada tee selleks asfaltlõik. Kui teel sõidavad aga raskeveokid ja bussid, mille pidurdustekond on autodest palju pikem, lähvad asfaltlõigud liiga pikaks,“ kirjeldas ta tee-ehituse spetsiifikat.

Elanikke huvitas veel, miks lastehoiuhankesse ei kaasatud Saue piirkonna lastehoidusid. Vallavalitsuse liikme Tiina Oraste sõnul juhtus eelmisel aastal nii, et hankesse kaasatud naabervaldade suured lastehoiud pakusid odavamalt, nii et Saku valla hoiud jäid välja, ja see tekitas lastevanemates rahulolematust.

Saku oma a la carte restoran

Maikuu viimasel päeval avati Sakus pidulikult mõisa restoran Von Sackenmeck, kus lõuna ajal saab endiselt päevapraadi, kuid õhtuti ootab külastajaid *a la carte* menüü. Esialgu saab mõisa juhi Ines Kärneri sõnul einestada nagu siiani allkorruse ruumides ja olemas oleval väliterrassil.

„Suve jooksul valmib korralik restorani vääriline väliterrass ning sügisest saab gurmee-roogasid nautida ka ülakorruse härrasteruumides,“ lisas ta. „Oleme roogasid testinud ja timminud juba pool aastat meie õhtusöögiga kontsertidel ning mida rohkem tagasisidet teilt saame, seda paremaks muutub.“

Nädalavahetustel saab restoranis nautida elavat muusikat. Foto:

me. End ei tasu heidutada ka dest – oleme nii kaua avatud, ukسل seisvatest lahtiolekuaega- kuni külalisi jätkub.“ ☺☺

Numbrimaagia - haljastus arvudes

JOEL VILLEM, vallaaednik

Saku valla hooldusalade kogupind on 730 610 m² ja hooldatavaid hekke on 1565 jm. Haljasalade kogumaht on jaotatud territoriaalsel põhimõtetel kaheks hoolduspiirkonnaks. Esimeses on Saku aleviku haljasalad ning teise hoolduspiirkonda kuuluvad Kiisa alevikus, Kurtina, Kajamaa, Tõdva, Lokuti ja Saustinõmme külas asuvad haljasalad. Hoolduspiirkonnad on jaotatud alagruppideks, alagrupid aga jagatud omakorda nelja erinevasse hooldusklassi, milles igal klassil on erinevad hooldusnõuded.

I hooldusklassi kuuluvad alad kõige kõrgema hooldusintensiivsusega ning IV hooldusklassi kuuluvad alad kõige madalama hooldusintensiivsusega. Niitmise seisukohast tä-

hendab see näiteks seda, et I hooldusklassi aladel on muru lubatud suurim kõrgus 7 cm, II hooldusklassi puhul aga 12 cm. III hooldusklassi alasid niidetakse viis korda hooaja jooksul ning IV hooldusklassi alasid kaks korda. Kõige rohkem on meil II hooldusklassi kuuluvaid niidetavaid haljasalasid.

Lisaks niidetavatele haljasaladele on hooldada u 70 muud haljastusobjekti, näiteks erinevas mõõdus peenraid, istutus-alasid ning taimekaste. Sel aastal istutatakse peenardesse ja taimekastidesse u 3500 lilletaime: võõrasema, hall salvei, leeksalvei, laiuvaoieline salvei, lilltubakas, lõvilõug, ämbliklill, rebashein, erinevad peulilled, kosmos, torbiklill, alatiõitsev begoonia, saialill, punane hiidiisop, kaelakellukas, missuuri kuningakepp, kurereha, kukesa-

ba, makedoonia äiatar, rapuntsel jt. Sügisel saab aga igal aastal mulda pandud tuhandeid lillesibulaid. Tänavuse haljastuse n-õ dress code on valge, punane, roheline ehk Saku valla lipuvärv.

Kõrgematest taimedest on hoolduses loendamatul hulgal põõsaid ning kõrghaljastusliku väärtusega puudest saab viimasel aastatel pügamise või mahavõtmise näol arboristide kätt tunda 50–60 isendit aastas.

Teedeäärset hooldatavat haljasala on vallas 29,34 ha, mida on rohkem kui 41 jalgpallistadionit. Teeääri hooldab vald olevalt alast 1–2 korda aastas. Selle hulka ei ole arvestatud neid teeääri, mida hooldatakse pidevalt, näiteks Metsanurme viiv kergliiklustee äär, mis on tihedamat pügamist vajav ruumikujunduse osa.

Kajamaa kooli on kauniks kujundanud majahoidja Malle Allas.

Juubeliaasta haljastus on valla lipuvärvides: punane, valge, roheline. Fotod: ☺☺

Koolilaste kopsitud, piduliste kaunistatud

Saku valla 150. sünnipäevapidu

11. juunil kestis kella 10 hommikul hilisõhtuni välja. Alustuseks sai mõisa restorani ees süüa vallavanema küpsetatud pannkooke ja lõpetuseks vihtuda Pruulikoja ees Prime Time saatel tantsu. Tükike sellest, mis nende kahe vahele jäi, on näha pildigaleriis nii ajalehes kui vallavalitsuse Facebooki lehel.

Käsitöölise allee

Katkematu koogi-järjekord

Discgolfrada nüüd pikem ja põnevam

Kurtina küla kunst

Orkestri 1. tuuba aastast 1970

Kiisatar ja Lendler

Digeridoo ja djembed

Volikogu esimehe soolo gümnaasiumi koori taustal

Saku Tuuri mõisatuur

Aita Animägi vallarahvale tagasi anda

Tõdva küla tutvustas vallapäeval üht üsna vana autot, väga vanu fotosid külaelust ning iidset hiemäge – Animäge. Viimane, kohalike elanike seas aastasadu austatud paik vajab parasjagu kaitset. Mitme metsaraie tulemusena on mäele jäänud vaid üksikud puud ja majandusmeeste peades liiguvad mõtted Animäe maatas tõmbamisest ning tema põues leiduva kruusa pinnasetäiteks kasutamisest.

Et nii ei juhtuks, on Tõdva külarahvas otsustanud asutada mitmetulundusühingu Animäe Kaitseks, mis on alatanud korjanduse, et mägi vallarahvale tagasi osta. Lisaks on kavas algatada Animäe ajaloo täpsem uurimine, aidata kaasa arheoloogiliste kaevetööde toimumisele ning koostöös Saku vallavalitsusega jõuda Animäe kaitse alla võtmiseni; otsida ja leida uusi võimalusi mäe hoidmiseks ning taas vallarahva kasutusse andmiseks. ☺☺

Kaugelt vaadates pole mäe ollagi, kuid otsa ronides saab Animäelt ikka kelguga alla lasta. Foto: Facebook

Rail Balticu trassikoridori eskiislahendus ja keskkonnamõju hindamine

Harju maavanem võttis 13.06 korraldusega 1488-k vastu Harju maakonnaplaneeringu Rail Balticu raudtee trassi koridori asukoha määramiseks ning korraldab maakonnaplaneeringu ja maakonnaplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande avaliku väljapaneku. Avalikul väljapaneku raames oodatakse kirjalikke ettepanekuid ja vastuväiteid planeeringu lahendusele ja KSH aruandele kõigilt huvilistelt Harju Maavalitsuse aadressil Roosikrantsi tn 12, 15077 Tallinn või e-posti aadressil info@harju.maavalitsus.ee.

Maakonnaplaneeringu ja KSH aruande avalik väljapanek toimub ajavahemikul 04.07 – 08.08.2016. Digitaalselt on materjalid kätte saadavad Harju Maavalitsuse koduleheküljel <http://harju.maavalitsus.ee/et/rail-baltic-raudtee-trassikoridori-asukoha-maaramine>. Paberkandjal materjalidega on võimalik tutvuda Harju Maavalitsuses, Tallinna Linnavalitsuses, Maardu Linnavalitsuses, Jõelähtme Vallavalitsuses, Rae Vallavalitsuses, Kiili Valla-valitsuses ja Saku Vallavalitsuses tööpäeviti tööajal.

Avaliku väljapaneku järgsed avalikud arutelud toimuvad:

Harju maakond, sh Tallinn - 29.08.2016 kell 14 (asukoht – Harju Maavalitsus; Roosikrantsi tn 12, Tallinn, III korruse saal); Maardu linn ja Jõelähtme vald - 29.08.2016 kell 18 (Maardu Vaba Aja Keskus; Keemikute 12b, Maardu linn); Rae vald - 30.08.2016 kell 18 (Rae Kultuurikeskuse suures saalis; Aruküla tee 9, Jüri alevik); Kiili vald - 31.08.2016 kell 18 (Kiili Gümnaasium, Kooli 2, Kiili alevik); Saku vald - 01.09.2016 kell 18 (Saku Valla Maja, Teaduse 1 Saku, II korruse suures saalis).

Maakonnaplaneeringutega planeeritakse uut Rail Balticu raudteeliini mitut kohalikkude omavalitsust läbiva joonehitistena, lahenduste põhjal toimub Rail Balticu Euroopa standardse rööpmelaiusega (1435 mm) avaliku raudtee projekteerimine ja rajamine Eesti piires. Kavandatav raudtee läbib Eestit põhja-lõuna suunalisena, kulgedes Muuga sadama piirkonnast Läti riigipiirini. Harju maakonnas on rööbastee kogupikkus 48 km.

Paralleelselt maakonnaplaneeringute koostamisega viiakse läbi KSH, mille eesmärk on arvestada keskkonnakaalu lülitustega maakonnaplaneeringute koostamisel ja kehtestamisel. Ühtlasi annab KSH sisendi leevendusmeetmete väljatöötamiseks.

Harju maakonnaplaneeringu Rail Balticu raudtee trassi koridori asukoha määramiseks kehtestaja on Harju maavanem, maakonnaplaneeringu koostaja (koostamise korraldaja) on Harju Maavalitsus (Roosikrantsi tn 12, 15077 Tallinn, tel 611 8640, e-post info@harju.maavalitsus.ee) ja koostaja ning planeeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviija OÜ Hendrikson & Ko (Raekoja Plats 8, 51004 Tartu).

Koos õppeaastaga lõpeb ka Kajamaa kooli direktori Lilian Voogi (vasakul) töö Kajamaa koolis. Uuest õppeaastast juhatab ta juba Kärü põhikooli ning Kajamaa kooli tegemisi juhhib edasi Merit Udusalu.

Foto: ☺☺

Kajamaa kooli direktor annab teatepulga üle

VICTORIA PARMAS

Kajamaa kool saab uuest õppeaastast uue juhi – kaks aastat kooli juhtinud Lilian Voog annab teatepulga üle oma kolleegile Merit Udusalule.

„Jätan kooli südamerahuga Meritile, kuna just tema on tegeleenud koolis tugisteemi ülesehitamisega ja teab selle kooli olemust väga hästi,“ ütles Lilian Voog, kes alustab uuest õppeaastast Raplamaal asuva Kärü kooli direktorina. „Samas on mul ka kahju ära minna, sest meie koolipere on väga ühtehoidev – kõik teavad, mida teha ja kui kellelgi on mure, siis see on meie ühine mure. Enamgi veel, ka hoolekoogu, lapsevanemad ja külarahvas on kooli toetavad ning üheskoos on palju ära tehtud.“

Valla hariduse peaspetsialisti Heli Veersalu sõnul on Lilian loonud esmalt kooli füüsilise keskkonna, nii et ära on kasutatud iga sopp sellest vanast majast, ning ka väga tugeva meeskonna. „Ka suhted Rajaleidja ja Vaimse Tervise Keskusega on tema ametisoleku ajal tihenunud ning Kajamaa kooli hindavad

nii spetsialistid kui lapsevanemad. Kui mõned aastad tagasi ei tahtnud vanemad oma lapsi siia panna, siis nüüd on ukse taga järjekord ja kool ei saa kõiki soovijaid vastu võtta,“ ütles Veersalu.

Õppealajuhataja Ulvi Klemmeri sõnul on muutunud ka laste suhtumine kooli. „1.-8. klassis puudumisi peaaegu et ei ole. Kui keegi magabki hommikul sisse, siis vanemad helistavad ja vabandavad,“ ütles Klemmer, keda direktor samas täiendas. „Väikesed pidid viimasel koolipäeval peaaegu nutma hakka, kui said aru, et homme ei saagi enam kooli tulla.“

Liliani uus ametikoht on seotud ka tema uue elukohaga Kärus, kus lisaks kooli juhtimisele on ta ka vallavalitsuse liige ja tema suunata on ühinemist kavandava valla hariduselu. „Mind on väga hästi vastu võetud ja usaldatud otsustamise juurde juba enne, kui ma kohale olen jõudnud,“ nentis Lilian, kelle sõnul on Kärü koolis täpselt sama palju õpilasi kui Kajamaal – 49. „Lisaks kuulub kooli juurde ka umbes 30 lapsega lasteaed.“

Ei iial mandoliinid läe häälest!

JOOSEP SANG

Orkestri Saku Mandoliinid
kunstiline juht

Üsna pea, 2. ja 3. juulil toimub Sakus juba kolmas Saku Mandoliinifestival, mis kutsub kuulajaid koduvalast ja kaugemalt tasuta kontsertidele – 2. juulil Saku Valla Maja taha püsti pandavasse festivalitelki ja 3. juulil Saku Valla Maja saali. Festivali korraldab orkester Saku Mandoliinid tihedas koostöös Saku Huvikeskusega.

Kolm on korralik number ja seetõttu on festival esimest korda rahvusvaheline. Toimub ka tore käsitöölaad. Kohal on mandoliinimängijad kõikjalt Eestist.

Mõte korraldada Sakus midagi enneolematut (mida mandoliinifestival Eesti kontekstis kindlasti on) tekkis 2013. aasta sügisel. Orkester Saku Mandoliinid oli selleks ajaks juba aasta tegutsenud, andes edukalt kontserte nii Sakus kui ka näiteks Kihnu Mere Peol ja Hiiu Folgil. Sündis auahne plaan kujundada Sakust Eesti mandoliinipealinn, kus tegutseb vabariigi suurim ja aktiivseim mandoliiniorkester. Kas Sakut teadvustatakse juba Eesti mandoliinimuusika keskusena? Veel vist mitte, sellise maine kujundamine võtab rohkem aega kui paar aastat... Kas Saku Mandoliinid on täna suurim ja aktiivseim mandoliiniorkester Eestis? Võib vist öelda küll. Orkestris on 31 liiget ja igal aastal anname üle 20 kontserdi. Saku publik on meid ammu omaks võtnud ja käib hea meelega kuulas – viimasel jõulukontserdil panime kuulajatele toole nii saali põrandale kui ka lavale, kuid ikkagi jäi puudu nii istmetest kui ka Saku Valla Maja suure saali põrandapinnast.

Esmakordselt rahvusvaheline festival

III Saku Mandoliinifestival alustab 2. juulil kell kolm, mil avatakse festivaliala ja käsitöölaad, mis pakub kaup ja söödavat-joodavat igale maitsele. Alates kella neljast hakkab kõlama muusika. Esimene esineja on pärimusmuusikat viljelev an-

Mandolin Mountain – noor energia Soomest. Foto: erakogu

sambel Sõepõletajad, milles kõlab ka kaks mandoliini. Selle järel tuleb oma uue kavaga lavale Eesti vanim mandoliiniorkester – Põlvas tegutsev Eesti Mandoliinide Orkester. Loomulikult ei jäta esinemisvõimalust kasutamata Saku Mandoliinid. Esitame muusikat, mis sobib kuulamiseks, aga veel paremini tantsimiseks – kordame mai alguses kõlanud kava “Tuld tantsujalgadele!”

Esimese festivaliõhtu staar on Soome särtsakaim mandoliiniorkester Mandolin Mountain, mille tuline kava erinevate rahvaste rütmidest sobib hästi päeva hoogsa lõpetamiseks.

Teine festivalipäev kutsub kuulajad õuest tuppa. III Saku Mandoliinifestivali teine väliskülaline on ameeriklane Bert Deivert, kes mängib mandoliinil Ameerika juurtemuusikat bluusi ja on omal alal üks väljapaistvamaid maailmas. Deivert korraldab koos Eesti kõige tegusama, samuti rahvusvahelist tunnustust leidnud blusikitarriisti Andres Rootsiga blusmandoliini töötoa. Kuna Sakku saabub ligi sada mandoliinimängijat Eestist ja Soomest, loodame, et see uus ja uudne, mida Bert Deivert mandoliinil demonstreerib, langeb seemne viljakasse pinda.

Kell 10.30 algavat töötuba on oodatud uudistama kõik, ka need, kellel mandoliin veel hästi

käes ei seisa. Eriti ootame aga kuulajaid päevasele, kell 14 algavale kontserdile, mille esimeses pooles esinevad Bert Deivert ja Andres Roots ning teises pooles Üle-Eestiline Mandoliiniorkester. Varasemate festivalide kogemus näitab, et just ligi sajaliikmelise koondorkestri kontsert, kus musitseerivad mandoliinimängijad Harjumaalt, Põlvamaalt ja Virumaalt, on paljude jaoks iga-aastase festivali tipp-sündmus.

Saku Mandoliinidel tegus hooaeg seljataga

Orkester Saku Mandoliinid on jätnud selja taha tegusa hooaja, mida ilmetasid mitmed meie jaoks tähtsad ja esinduslikud kontserdid. Lisaks Sakus toimunud etteastetele oli rõõm teha kahel korral koostööd Eesti Kontserdiga – vabariigi aastapäeva kontsert Palal ja kevadel kontsert Haapsalu Kuursaalis. Palju publiku poolehoidu pälvinud kava “Imeline Itaalia!” koos kolme tenorisolistiga kõlas Tallinna Mustpeade Majas ja Viljandi Hansapäevade suurel vabaõhulaval. Nüüd kui rohke lustiga segatud vaev on nähtud ja proovisaal suveks lukku keeratud, on käes aeg suvest rõõmu tunda. Meie orkestri jaoks tähendab see rõõm eelkõige iga-aastast mandoliinifestivali.

Tere tulemast III Saku Mandoliinifestivalile 2. ja 3. juulil!

Kiisa Rahvamaja uue hooaja ootuses

Üht hooaega lõpetades kisuvad mõtted juba uue poole ning uus maja annab indu tuua Kiisa huvitegevusse uusi tuuli.

Kindlasti jätkame sügisel uuel hooajal kõige noorematega: lastering koos emmede-isside ja Tiiuga, noortebänd pilide ja Alariga ning kitarriring Triinu-Liisiga. Uueks ettevõtmiseks on aga laste näitering, kuhu ootame igas vanuses lapsi. Kui on huvilisi, alustab raadio- ja tehnikaring ning karatering lastele on kindlasti üks uus väljund sügisel.

Omas helisevas võtmes ja kerges rütmis jätkavad naisansambel Rõõmurullid koos Triinu-Liisiga, eakate daamide lauluansambel uue juhendajaga (Lauluklubi jätkab klubilist tegevust koos Eviga), linedance jätkab kerges rütmis Silvaga, seniortants koos Aimega, näiteringid täiskasvanutele jätkavad koos Tiiu ja Mariannega, tervisevõimlemine jätkab koos Vilmaga ning jooga jätkab ka uuel hooajal kindlasti endiste osalejatega, aga ootame ka uusi huvilisi algajate rühma. Käsitööring (rahvapärand) jätkab Üllega, kuid uus ring käsitöö ja kunstide armastajale on rahvamaja vanades ruumides tööd alustav keraamikaring.

Jätkub ka klubiline tegevus koostöös raamatukogu ja noortekeskusega – andke ainult teada, mis huvi pakub, küll leiame lektorid.

Ootame oma piirkonna rahvalt häid ettepanekuid ja soovide uueks hooajaks, sest mitu pead on ikka mitu pead. Nüüd on meil palju avaramad võimalused ja ilusad ruumid, kasutame siis neid täiega. Olete kõik oodatud! Tark mitmekesisus muudab elu õnnelikuks ja huvitavaks – loogem seda siis koos!

MARIANNE RANDE

Kiisa Rahvamaja juhataja

Kiisa Rahvamaja telefonid:
607 4006, 607 4007

Saku Lasteaed Päikesekild

1. rida vasakult: Fred Luks, Sten-Markus Peterson, Uku Jõgisalu, Sten Erik Jõgi, Sebastian Tuisk, Robert Järv, Richard Enden, Sander Tamm, Jan Patrick Voogla-Lemps, Oliver Maripuu

2. rida: Romi Oidermaa, Karl Johan Otsepp, Roosi Kõrve, Karine Tuuna, Berit Grünberg, Aron Hendrik Loog, Maya Lorena Medina, Jörgen Susi, Merily Liiv, Signe Maret Põldes, Mirt Ärm, Greteliis Pihelgas, Anni Linda Ots, Astrid Otsa, Liisa-Marii Suvinõmm, Getter Aviste

3. rida: Han Gustav Ungerson, Romet Loit, Pärtel Käärt, Rasmus Kuklas, Uku Viiraja, Trevor Põrk, Emma Murumets, Katriin Alpius, Janelle Altsaar, Kalli Kirisma, Kirke Rauni Urgard, Maria Mihhailova, Laura Kuklase, Inger Lee Sammalkivi, Marite Reinart, Kaja Kelder, Janely Lauri, Herta Sedrik

4. rida: Sten Puri, Markus Külvi, Henri Nurm, Kert Murmann, Björn Martin Lindeberg, Otis Mäeots, Kristofer-Martin Viitamees, Karl Joonas Ilustrum, Gaspar Jõgisoo, Kristin Maribel Saron, Lilian Kallas, Katrin Tiigimägi, Mirteli Valge, Marietta Rannasto, Marily Vahter, Laura Abe

Fotolt puuduvad: Kendra Purje, Rain Viltrop, Arti Neemelo, Sander Vilu, Patrik Põlda, Kristo Õruste, Karl Oscar Laakso, Kaspar Elias, Kert Leppänen

Foto: SS

Nõlvaku lasteaed (1 lend)

Naerulindude rühm

Õpetajate rida vasakult: muusikaõpetaja Katrin Mandel, logopeed Kadri Toom, õpetaja abi Marge Peusa, direktor Merle Perm, liikumisõpetaja Meelis Mäekalle, õppealajuhataja Liis Paesüld, õpetaja Meeli Lugus ja õpetaja Karolin Kabanen

Tüdrukute rida: Perla Karlson, Piia Madisson, Linda-Ly Sivi, Hanna Rosenberg, Meleene Eha, Joanna Oja, Mia-Marta Võting, Sofia Demir, Lisandra Kikkerpill, Liisa Viirma, Maria Veide

Tagumise poiste rida: Kaur Hendrik Hürden, Crister Lakson, Andreas Saareväli, Johan Robin Läns, Oliver Leppik, Alex Ribelus, Ott Köllamets, Hendrik Väälima, Kris Andreas Kiilaspää, Alex Andersoo

Poiste rida ees: Gregor Luuk, Kris Rando Lepna, Kaaren Tabor

Foto: Riho Ossep

Õnneseente rühm

1. rida vasakult: Kaur-Mattias Kuuskme, Ryan Ivask, Armin Soosalu, Roland Tomson, Andres Järvet, Travis Pärs, Maksim Osminko

2. rida: Joel Oesalg, Alexander Medvedev, Laura-Liisa Roop, Danil Pekarski, Maia Karja, Rain Ilves, Heili Reino, Markus Juhkam

3. rida: Eliis Laiakask, Eva Maria Kraam, Mirell Missing, Gloria Sulg, Emma Daum, Laura-Maria Järn, Laura Adele Siitan

4. rida: Katrin Mandel, Kadri Toom, Tiina Niinep, Merle Perm, Kätrin Pukk, Maarja Toomväli

Foto: Krista Kõiv

Saku Lasteaed Terake

Naksitrallide rühm

1. rida vasakult: Linda Hannus, Brita Hansumäe, Keily Jaakson, Adelina Kopanitski, Kelli Aleksandrova, Kelli Karoli Tauden, Mona Brit Vahemäe, Karoliina Iher

2. rida: Emilia Kadakas, Johannes Nurme, Perkel Kõrgesaar, Ralf Kirt, Kapar Lapp, Sergio Thomas Sõmer, Tom Markus Pikaru, Erlend Põllupüü, Kristofer Prikk, Jüri Kikas, Mattias Kalme, Marti Tuulik, Gregor Olvi, Mark Patrakson

3. rida: õpetajad Carmen Karu, Marge Eelma õpetaja abi Maara Loonurme

Foto: Mariken Nikker

Sipsiku rühm

1. rida vasakult: Daniel Valter Koskinen, Laura Liisa Liibert, Rebecca Kais, Merilin Karo, Aurelie Rudsit, Mena Kruustük, Birgit Viilop, Vanessa Vahkal, Kristelle Kask, Hendrik Arusoo.

2. rida: Laur Aru, Axel Nuut, Markus Nilk, Karl Marten Sock, Richard Altmäe, Gregor Kuhi, Lukas Kaup, Joosep Laos, Mihkel Sõmer, Roland Nurme, Indrek Liiva, Marten Aarma, Trevor Õunapuu, Päären Morley

3. rida: õpetaja abi Heli Pärn, õpetajad Raina Koppel, Tiia Jõessaar

Foto: Kalev Reinik

Kurtna kooli lasteaed

Maipõrnikate rühm

1. rida vasakult: õpetaja Kairi Pihlak, Heili Deklau, Sandra Suvinõmm, Liilia Tänavsuu, Janell Reiljan, Heidi Murel, Rachel Stöckenius, Lisete Siig, Viola Meikulane, Anton Smirnov, õpetaja Malle Metsis-Müür

2. rida: Egert Tammeleht, Joonatan Rumberg, Johan Joosing, Kristofer Luka Kivila, Rasmus Laur, Uku Saar, Henri Proos, Remy Mesila, Karel Isok, Mattias Rumberg, Martin Alliksaar, Kaspar Laast

Seisab õpetaja abi Aivi Allas

Sipelgate rühm

1. rida vasakult: Kristof Teekivi, Sten Ander Kogermann, Albert Raude, Kristel Pung, Mark Vilde, Rebeka Loime, Grettel Tõkke, Kristo Hunt, Lauren Kadak, Andres Ruut
Seisavad: õpetaja abi Pille Ots, õpetajad Tiina Susi ja Leelo Telling
Pildilt puudub Kevin Proosa

SAKU VALLA
LASTEAEDADE
LÕPETAJAD 2016

Saku vutilaagris sibas 82 poissi-tüdrukut

Viiepäevase laagri lõpetas ühispilt ja vihmahoog. Fotod: ☺☺

Täpselt siis, kui algas jalgpalli EM, lõppes Saku kunstmurustaadionil laste jalgpallilaager. Viis päeva sibas staadionil 82 4–7-aastast poissi ja tüdrukut, tüdrukuid oli küll kõigest viis. „Täna saame kõik auhinnad ka,“ teatas kollases vestis vutipoiss viimasel laagripäeval ja täpsustas kohe: „Mõned saavad päris auhinnad – täitsa oma palli või pika salli.“ Sõber kõrvalt lisas: „Ainult need lapsed, kes ei viska kummipurusid.“

Kord oli laagris tõesti majas, viis treenerit ja kindlad reeglid, mida teha võis ja mida mitte. Samas ei ole treenerite kinnitusel tegemist sellise spordilaagriga, mis nõukogudeajast silme ette tuleb. Kuigi laagripäev kestis hommiku kümnest õhtu kella viieni, oli see jaotatud mänguliste harjutuste, söömise, puhkepauside ja võistluste vahel, lisaks mahtus nädalasse veel käik Vembu-Tembu maale.

„Kui esimese klassi omad tahaksid ainult jalkat mängida, siis noorematele meeldivad eelkõige harjutused, mille legend jutustab laevade pommitamisest või piraadist, kes läheb kulda otsima,“ ütles jalgpallilaagri hing treener Argo Zirk. **VICTORIA PARMAS**

Tallinna koolipoiss kinkis vallale üle 100 lasteraamatu

7. juunil jõudis Sakku üks Tallinna koolipoisi koolitöö – Westholmi kooli õpilane Tõnis Titov kinkis Saku Vallaraamatukogule oma 8. klassi loovtöö käigus kogutud lasteraamatud, kokku umbes 100 raamatut.

Algselt oli poisil kavas koguda haigla tarvis kaisuloomi, kuid mõte arenes edasi ning nii kirjutaski noormees üleskutse annetada raamatukogule lasteraamatuid. Kooli raamatukogu ukse kõrvale pandud pappkasti kogunes kahe nädalaga 141 raamatut, millest enamiku sai endale Saku raamatukogu.

„Sakust vastati kõige kiiremini ja teati täpselt, mida soovitakse,“ põhjendas noormees, kes saatis raamatute pakkumise laiali 10 raamatukogule. „Meil

väga vedas,“ kinnitas Saku raamatukoguhoidja Küllike Printseva, kelle sõnul saab nüüd kapsaks loetud raamatud uute korralikega asendada. Just väike-laste ja kohustusliku kirjanduse hulka kuuluvad raamatud on need, mis kiiremini lagunevad.

Loovtöö hulgas on Rannapit ja Niitu, Lindgrenit ja Lagerlöfi. Mõnes raamatus saab aknaid avada ja mõnes puslet kokku panna ja kõik tükid on olemas. Isegi Niidu 1963. aastast pärit „Pille-Riini lood“ näevad head välja. „Näed, kolm Berti raamatut on ka! Kes need küll raatsis ära anda, need on meil ühed loetavamad,“ rõõmustas Printseva, kelle sõnul leidub toodud raamatute hulgas ka selliseid, mida raamatukogus siiani polnud.

Raamatukogumise töö ette võtnud Tõnis Titov oma sõnutsi ise suur ilukirjanduse lugeja pole, eelistab pigem ajakirju ja populaarteaduslikke raamatuid. Foto: ☺☺

Näiteks on seal mitu ingliskeelset, üks rootsikeelne ja ka üks võrokeelne lasteraamat.

Kuigi kool hindas poisi tööd napi nelja vääriliseks, siis Küllike Printseva sõnul paneksid nemad küll poisile viis plussiga.

Kuna Saku Vallaraamatukogul on ka kolm harukogu, siis kuluvad kõik hästi hoitud lasteraamatud ära ning pärast arvelevõtmist jagataksegi need Kiisa, Kajakamaa ja Kurtina raamatukogude vahel laiali. ☺☺

Jooksupäev pakkus jooksurõõmu kõigile: väikestele ja suurtele, pühapäeva-jooksjatele, matkajatele ja ka tugevatele tegijatele. Fotod:

13. Saku jooksupäev

TULEMUSED

Neiud I (vanus 11-13a), 2 km:

1. Hanna Heinsaar, 2. Kristina Kaljumäe, 3. Helis Heinsaar

Noormehed II (11-13a), 2 km:

1. Mattias Villemsoo, 2. Reimo Gert Laaspere, 3. Geir Hans Sügis

Neiud II (14-19a), 2 km:

1. Helen Tarlap, 2. Laura Tormet

Noormehed II (14-19a), 2 km:

1. Markus Kuusik

N-põhiklass (sünd 1981-1995), 3,5 km:

1. Margit Mälter, 2. Merle Jeets, 3. Sandra Gornischeff

Naised (N35) (s 1966-1980), 2 km:

1. Eili Papp, 2. Kaire Vühner, 3. Sirli Metsamäe

Naised (N50) (s 1965 ja varem), 2 km:

1. Marika Ruberg, 2. Karin Muru

M-põhiklass (s 1976-1995), 7 km:

1. Mark Abner, 2. Gert Kivimäe, 3. Steven Rehelem

Mehed (M40) (s 1961-1975), 3,5 km:

1. Jaanus Pedak, 2. Ulf Roosen, 3. Veiko Kannel

Mehed (M55) (s 1960 ja varem), 2 km:

1. Heldur-Valdek Seeder, 2. Kalev Ruberg, 3. Raul Vaindloo

11. juunil toimus Saku Kolmiku sarja raames juba 13. korda Saku jooksupäev. Veidi pilvealune ilm, mis just tõsisele jooksu-sõbrale sobivaim, tõi Saku rabametsa 137 osavõtjat, kes võistlesid erinevates vanuseklassides ja distantsidel. Esimestena startisid lapsed, kes olid jagatud kolme vanusegruppi. Jooksujä-nese järel oli stardis kokku 79 last, kes läbisid 700 m. Järgmi-sena startisid noored, matkajad, N35, N50 ja M55 2 km pikkus-

sele distantsile ning seejärel anti stardipauk 3,5 km ja 7 km pik-kusele distantsile.

Suur tänu Saku Kolmiku jooksupäeva toetajatele: Saku Vallavalitsus, Saku Õlletehas, Premium7, Kadarbiku talu, Salva Kindlustus, Pizzakiosk, HomeForYou ning kumardus vabatahtlikele, kes aitasid kaasa jooksupäeva õnnestumisele. Kohtumiseni Saku rattapäeval 1. oktoobril Rabametsa tervise-radadel. **LAURA VIIOJA**

Tulemused, ajad, punktid ja pildid www.sakuvallasportikeskus.ee

Saku Skate 2016

4. juunil toimusid Saku Valla Noortekeskuse juhtimisel Saku Skatepargis juba teist aastat ekstreemspordi võistlused „Saku skate 2016“.

Võistlejaid oli Sakust ja selle lähiümbrusest, kaugeim tulija tuli Viljandist. Osalejaid oli kokku 33, mida oli kümnekond noort rohkem kui eelmisel aastal. Erinevalt mullusest oli populaarseimaks alaks tõukeratas, kus võistlejaid kokku 15, bmx rattureid oli veidi vähem, kokku 13, ja rulatajaid 5. Võisteldi ühes vanusegrupis. Noorim osaleja oli bmx kategoorias võistelnud 10-aastane Markus Oja, kes võitis Saku Skate'ist osa ka eelmisel aastal.

Võistlejaid olid hindama tulnud Eesti tasemel hästi tuntud oma ala eksperdid Mikael Barman, Kaspar Kallaste ja Ilgar Kulijev. Päeva juhtis ja kvalifikatsioonisoite kommenteeris Mikael Barman. Võistlused algasid

kell 12 ja lõppesid autasustamisega kell 17. Noored jäid ürituse korraldusega väga rahule.

Selle aasta esikolmikusse pääsesid: tõukeratta kategoorias I koht - Deeno Lippand, II - Edwin Kabanen (eelmise aasta III koht) ja III - Karl-Erik Palo; bmx kategoorias I koht - Sander Saard (eelmise aasta II koht), II - Jörgen Vain ja III - Raiko Roosmann. Bmx-kategoorias sai eriauhinna publiku lemmik Karem Piirimaa, kes sooritas esisalto, mis tuli talle endalegi üllatusena. Rula kategooria parimad olid: I koht - Nils-Erik Vesberg, II - Oliver Udeküll, III - Rando Iganus.

Auhinnad panid välja AS Lux Express Estonia, GKR Trade OÜ, Fazer Food OÜ, Lauakuur.ee, Saku Läte, Saku Pizzakiosk, Vembu-Tembumaa, OÜ OnWheels, Sportservice OÜ, Nõmme Seikluspark, Männiku Wakepark.

EVELIN KÜBERSON

Bmx-kategooria võitja Sander Saard efektsel õhulennul. Fotod: Evelin Küberson

Tõuke-ratta esi-kolmik (vasakult) Edwin Kabanen, Deeno Lippand ja Karl-Erik Palo.

Kirdalu küla – salajõgedega küla

AIVO ALTMETS, Kirdalu küla elanik

Kirdalu on küla Saku valla kagupoolsemas servas, naabriteks Tagadi, Kurtna, Kiisa, Tõdva ning Sookaera-Metsanurga külad. Tänavu 1. mai seisuga oli meil rahvastikuregistri andmetel 92 elanikku ja 31 suitsu. Küla läbib Tallinn-Rapla-Türi maantee, kusjuures pooled elamutest jäävad ühele ja teised teisele poole maanteed.

Siinne ala ühildub ka piirkonna karstialadega, Kirdalu maa-alune jõgi saab alguse Kõrnumäe allikajärvest ja avaneb Paekna järves. Selle kohale jääb Arusta külas Tagalepa kurisu, kus suurvee aegu on karstijärvik. Kõrnumäe järvest algab ka Kurtna maa-alune jõgi, avanedes samuti Paekna järves. Selle kohale jääb Tõnuri kurisu.

Varasemad ülestähendused Kirdalu külast on seotud Kirdalu mõisaga: Kirdalu mõis (saksa k *Kirdal*) eraldati Kohila mõisast 1662. aastal. Mõisa esimene omanik oli Gustav von Wrangell. 17. sajandi lõpul kuulus mõis nii von Howenitele kui ka von Taubede. Põhjasõja järel läks mõis 1726. aastal taas von Taubede aadliperekonna kätte. 1774. aastal sai Kirdalust Kurtna mõisa kõrvalmõis, mis sisuliselt oli karjamõisa staatuses kuni mõisate võõrandamiseni 1919. aastal. Kaasajal asub kunagise mõisasüdamel kohal tagasihoidlik talumajapidamine, mille hulk hooneid on mõisahoonetest ümber ehitatud.

Kirdalu küla on veel üks vähestest säilinud hajaküladest, seda eriti Tallinna lähiümbruses. Suurem on asustatus Rapla-Türi maantee ääres, väiksem Kõrnumäe karjääride piirkonnas. Vallarahvas teabki Kirdalu küla kõige rohkem Kõrnumäe karjääri kaudu, sest seal käiakse suplemas, kuigi seni see koht selleks ette nähtud ei ole. Samuti puutuvad kõik piltlikult Kirdalu külaga kokku valla teedel liigeldes, sest sealt pärineb enamike teede alusmaterjal. Lisaks karjääridele on hetkel suurimaks tööstusobjektiks Eleringi Kiisa avariireservelektrijaam.

1946–1973 kuulus osa praegusest Kirdalu külast Saku-Nõmme küla alla. Ei möödunud Kirdalu külast ka kolhooside tegemine, alustati kolhoosiga Punane Täht, millest hiljem sai Saku Näidissovhoosi Tõdva osakond. Kõige tuntuma ajalooaga on Kirdalu külas Kivimäe talu, kus on elanud Eesti esimene naissoost piimandusteadlane Salme Uuskam (Suik) ja major Johannes Uuskam (Kalevi Jalaväepataljoni ülem aastatel 1934–1936). Sellest on Saku Sõnumites pikalt kirjutanud Lembit Teinbas.

Aastaringset kooskäämiskohta külas ei ole, suvisel ajal on Kaasiku talu maadel kiige- ja lõkkeplats, kus küla pidugi peetud.

Kõrnumäe karjääri mahajäetumad osad on mõnus supluskoht ka väikestele lastele. Samas kõrval asub ka päästerõngaga vetelpäaste tahvel.

Küla tunnustatuimas talus Kivi-Lillemäel on nimele vääriliselt nii kive kui lilli, viimaseid 1200 taksonit.

Kirdalu küla maadel asuv Kiisa avariireservelektrijaam varustab vajadusel kogu Eestit.

Üldises plaanis seltsielu meil aktiivne ei ole, kuid kui on vaja lahendada ühiseid probleeme, löövad ja mõtlevad kõik aktiivselt kaasa. Kõige traditsioonilisem üritus on piirkonna pensionäride suvealguse tähistamine Kivi-Lillemäe talus.

Kui Kivimäe talu on kuulsaima ajalooaga, siis Kivi-Lillemäe talu on meie küla tuntuim ja tunnustatuim talu kaasajal. 1996. aastal tunnustati talu III koha vääriliseks Saku valla toimeka talumajapidamise konkurssil hoonete oskusliku sobitamise eest looduse omapärast tulenevalt. Inglise Kuningliku

Aiandusseltsi liikme Ahto Ruudu rajatud umbes 1200 taksonit sisaldav Kivi-Lillemäe talu aed võitis Saku valla konkursi „Kaunis kodu“ 2006. aastal. Eesti Kodukaunistamise Ühenduse konkursi „Eesti kaunis kodu“ 2007. aastal. 2008. aastal tunnustati Kivi-Lillemäe talu Eestimaa Talupidajate Keskkliidu tänukirjaga „Kauneim koduaed“ ülemaailmsel võistlusel „Eesti Parim Talu 2008“. Aed on inglise aiakujundusstiili sugemetega, avarate vaadetega ümbritsevale loodusmaastikule ja konkreetsetele taustadele tuginev harmooniline tervik.

Valge Pruulikoda – käsitööõlle tegijad Kiisal

VICTORIA PARMAS

Roland ja Regina Valge ehk Valge Pruulikoda ehk Oma kodu õlu! See on lugu sisulisest ja suurepärasest koostööst, mille tulemusel valmib Kiisal ehe käsitööõlu.

Roland ja Regina on õlut oma tarbeks teinud üle kolme aasta, kuid eelmise aasta lõpust võivad nad nimetada end ametlikult õllepruulijateks. Veel enam, Kiisal asub Eesti esimene ametlik väikepruulikoda, kel on tootmine ja ladu kodus. Tühjalt seisnud 55-ruutmeetrises keldris seisavad riulitel reas pungil odra-, nisu- linnaste ja humalakotid ning õlut ootavad õllekastid ja laagerdustünnid.

„Pruulimine on eeskätt Rolandi vastutada,“ ütleb Regina, kelle sõnul tuli õllepisik nende perre 5–6 aastat tagasi, kui naabervallas asuva praeguse Õlle-naudi meister Ilmar Räni käis Metsanurmes õlletegu õpetamas. Kolmepäevase kursuse tulemusel sai iga osaleja jaanipäevaks endale omatehtud õlled. „Pärast seda läkski Roland poodi, ostis 30liitriste poti ja hakkas vaikselt õlut keetma. Ei teinud mingiks kindlaks tähtpäevaks, vaid tegi siis, kui tuju tuli.“

2013. aastal kinkis Regina mehele sünnipäevaks nimelise õllekasti, 2014. aastal osaleti Eesti esimesel käsitööõlled festivalil, kus huvilised kogu nende kaasa võetud õllelaari kiiresti ära ostsid. See lisas innustust ja huvi muudkui kasvas. Ajalugu uurides selgus, et Kiisal olla kunagi kasvatatud humalaid õlleekstraktiks ning Rolandi ja Regina aiaski kasvas täiesti juhuslikult humalataim. Ka aeg oli soodne, sest kodune leivaküpsetamise tuhin oli parasjagu asendunud koduõlle pruulimise õhinaga ja õlletegijaid tekkis

Valge Pruulikoda on Eesti esimene ametlik väikepruulikoda, kel on tootmine ja ladu kodus.

Valge Pruulikoja toodangus on praegu 10 sorti õlut ning neid saab osta Järve keskuses asuvast Väikesest Roosast Õllepoest HOPS ning kindlasti tasub sisse astuda Uba ja Humala poodi. Reklaamfoto

nagu seeni pärast vihma. Rolandi sõnul on aktsiisiloo omanikke koduõlletegijate seas vaid umbes kakskümmend.

„Enamik keedab õlle valmis kellegi juures, kel on aktsiisiluba olemas. Selliseid mustlaspruulijaid on Eestis praegu 30–40 ringis,“ ütleb ta ja lisab, et nõuded aktsiisiloo saamiseks on väikestele tegijatele samad mis suurtele tehastele. „Põhimõtteliselt peavad olema täidetud kõik samad tingimused, mis on Saku Õlletehasel.“

Kui alustati 12ruutmeetrisest saunas põlve otsas, siis praegu valmib Valge Pruulikojas õlu 50liitriste poolautomatiseeritud nõuga. Rohkem automaatseks

Kui Rolandilt on kaubamärk saanud nime, siis Reginalt oma näo – õllepudeli siltidel oleva kirja Valge Pruulikoda stiil ei ole kuskilt Wordi fontide hulgast valitud, vaid on Regina käega kirjutatud. Fotod: ☺☺

Kiisa õllepruulijad õlletegu muuta ei soovi. „Tahame õllele ikka oma käe külge panna, et ehe käsitöömoment säiliks,“ ütlevad nad. Eheduse juurde kuulub ka see, et Valge Pruulikojas õlut ei pastöriseerita ega filtreetritata.

Pruulib enamasti Roland, Regina tegeleb müügipoole ja paberimajandusega, kuid on talgi oma tehtud õlu ette näidata – mahedamaitselise maisiõlle kaks versiooni Naiste Ale ja Naiste Laager.

Pruulikoda on äge väljakutse, mis sunnib mugavustsoonist väljaspool toimetama.

„Aroom on väga malbe – kergelt linnaseline ja magusama-poolne ning tsitruseliselt mõrkjas. Maitse on väga kerge kehaga, värskendav ning mahlane,“ nii kirjeldatakse esimest varianti õlletegijate blogis. Kõlab nagu veinikirjeldus.

Huvitav on teada, et tänapäevane õlletegu käib spetsiaalsete õllepärmidega ja neid juba jagub. Rolandi riulis on näiteks üle 10 eri pärm. Pärm, linnased ja humal tulevad poest, neljas oluline komponent vesi aga pruulikoja oma puurkaevust. Kõige rohkem komponente on Valge Pruulikoja toodetavatest õlledest tumedas jõuluõlles, kuhu lisaks pärmile, veele, kolmele eri linnasele ja paarile humalasordile on lisatud veel seitset eri vürtsi. ➤

◀ „Regina nimetab seda vedelaks piparkoogiks,“ ütleb Roland, kelle sõnul on üks neilt enim küsitud õlu Rabarberi Gose õlu. „See on tehtud ühe vana saksa retsepti järgi Leipzigi piirkonnast. Retsept kõlas nii põnevalt, et korjasime naabrimehe ja ämma rabarberid kokku ning tegime õlle tarvis mahlaks. Lisasime ka veidi koriandrit ja soola, nii et kes ei tea, et tegemist on õllega, võib pidada seda kuivaks siidriks või šampanjaks.“

Õllekeet võtab Valge Pruulikojas aega 5–6 tundi. Kõik saab alguse retseptist. Kui retsept on paigas ja vajalikud eeltööd tehtud, algab meskimine. Tegemist on protsessiga, kus eelnevalt ettevalmistatud ja jahvatatud linnased lisatakse veele, saadud segu töödeldakse vajalikul temperatuuril. Eesmärk on meskimise lõpuks konkreetse õlle jaoks vajalikud suhkru- ja linnastest välja meelitada. Meskimass kurnatakse läbi, suunatakse tagasi keedunõusse ning keedetakse teatud temperatuuridel sõltuvalt valmistatava õlle sordist 1 – 2 tundi. Keetmise ajal ja käigus lisatakse virdele eelnevalt retseptipõhiselt välja valitud ja kaalutud humalasort. Keetmisprotsessi lõppedes kiiresti virre jahutatakse ning suunatakse edasi kääritusnõudesse, kus õllele lisatakse õllepärm. Seejärel algab õlle kääritusprotsess – õlu peab kuni 2 nädalat kääritusnõus valmima. Kääritusprotsessi ajal kontrollitakse-mõõdetakse densimeetriga tihedust, suhkru- ja suhkrusaldust grammides õlles ning potentsiaalset alkoholisisaldust, veendumaks, et kääritusprotsess kulgeb soovitud. Kui kõik vastab pruulmeistri soovidele, ongi kätte jõudnud villimisae. Tavaliselt kulub selleks üks kena õhtupoolik. Kuid veel on vana tehtud töö vilju nautida, algab ajaliselt kõige pikem periood õlleteo juures - järellaaagerdumine. Õlu tahab vaikust, rahu ja pimedust veel õige pikka aega.

Korjasime naabrimehe ja ämma rabarberid kokku ja tegime õlle tarvis mahlaks

Nautida saab tehtut alles kahe kuu pärast. Mõni õlu ootab ka ligi kuus kuud oma õiget hetke.

„Ega õlleteos iseenesest otsest midagi keerulist ei ole,“ nendib Roland. „Keeruline on vaid see, kuidas hoida ühtlast taset, nii et kui saunaline ka järgmise saunaskäigu ajal Sauna Semu pudeli avab, on seal sees sama maitsega jook. Oleme koduõllemeistritega proovinud teha täpselt sama retsepti järgi täpselt samade koostisosadega õlut. Tulemuseks oli ikkagi kolm erineva maitsega jooki, sest loevad ka vesi, temperatuur ja pruulmeistri käsi. Õlletegu on elav protsess ja õlu elusjook.“

Kas ühel elaval organismil keldris pime ei ole? Rolandi sõnul näeb õlu tegelikult nagunii valgust alles pudelis – hoopis tähtsam on tema jaoks temperatuur. Kuna laager ehk põhjakääritusega õlu vajab külma ruumi, siis seda teeb Valge Pruulikoda talvel, soojemal ajal valmib seal aga pinnakääritusega ehk ale. Rolandi sõnul on temperatuur oluline ka õlle joomisel.

„Murrame müüti, et õlu peab olema kindlasti külm. Mida tumedam õlu, seda soojem peaks see olema, et maitse välja tuleks. Tumeda õllesid juuakse lausa toatemperatuuril ja nende klaaski on disainitud nii, et seda hoides soojendab käsi läbi klaasi ka õlut. Heleda õlle klaasid on aga jalaga,“ selgitab ta ja näitab samal ajal oma õlleklaaside kogu.

Kas õllemeistrid n-ö poeõlut enam joovadki? Selgub, et joovad ikka. „Hea on teada, kuhu maitseid liiguvad. Kui oled juba kord turul, siis tuleb turgu ju tunda. Teeme enda asja, aga piilume mujale ka,“ nendib Regina.

Projekti eestvedaja on Männiku Küla Selts. Projekti rahastas rahandusministeerium kohaliku omaalgatuse programmi vahenditest. Platsi valmimist on toetanud Saku valla MTT fond. Foto: Eero Alamaa

Männiku küla rajas võrkpalliplatsi

Kui naabrid tulevad ühiselt mõttele, et võiks oma külla teha ühe väljaku, kus saaks palli lüüa, kiikuda, ringi joosta, kokku tulla ja niisama aega veeta, siis esimene mõte on – kuhu? Mõeldakse, otsustatakse. Maad muidugi pole. On, aga riigi oma. Hakkad asja ajama ning - ennäe!, möödub aastake-poolteist ja avastad end notari juures 20aastast krundi kasutuslepingut allkirjastamas.

Raha pole, aga päris ilma ei saa. Aga veel rohkem on vaja ideed, läbimõtlemit ja ühist arutamist ning plaanimist. Et niisugune jutuaajamise töö inimestele üldiselt meeldib, saabki nimekiri kiiresti kokku ja üsna pikk ning läheb lähteülesandena maastikuarhitekti lauale.

Tasapisi selgub, et raha pole maailmast otsa lõppenud – ikka tilgutatakse siit-sealt, ole ainult usin kirjasõna tähendust taipama ja õigesse kohta projekti sokutama. Õnnestubki formuleerida sõnastus ja numbrid – nii öelda projekt –, mis otsustajaid vee- nab. Külainimesed ise muidugi

panustavad ka tuntavalt, nii öelda omafinantseeringu raames.

Lõpuks on käes päev, mil enam viivitada ei saa – tuleb kopa mehele helistada ja öelda „Aja aparaat välja, on aeg“. Kui algus tehtud, läheb kõik muu juba ladusalt.

Männiku inimesed käisid kogu selle tee läbi ja nüüd on meil külaplatsi esimese rajatise valminud võrkpalliväljak. Tõe huvides tuleb märkida, et kogu protsess päris algusest peale võttis aega 3 aastat ja eriti lühendada seda ei anna.

Palliplats ise on avatud kõigile, tuldagu aga pallile valu andma. Kuid see on alles algus – ei möödu ilmselt aastatki, kui üks varem üsna tihedasti võsane krunt meie külas on lõplikult korrastatud, avalikuks kasutamiseks täielikult avatud koos mitmete rajatiste ning igatpidi vajalike ehitistega täidetud. Ei ole kahtlustki, et säärase ühine koostegutsemise koht loob külla täiesti uue hingamise ja suhtlusvõimaluse.

EERO ALAMAA

KINNISVARA OST-MÜÜK, ÜÜR.

Otsime kliendile
elamumaad, suvilat, maja.
Helista tel 50 18 398 või
tel 555 66 176
E-P 08:00-20:00

JUULI 2016 EELK SAKU TOOMASE KOGUDUSES

P 03.07 kl 10 Jumalateenistus
P 10.07 kl 10 Jumalateenistus
P 17.07 kl 10 Jumalateenistus
P 24.07 kl 10 Jumalateenistus
R 29.07 kl 13 Perekäev Kurtina
kooli juures
P 31.07 kl 10 Jumalateenistus

- Noortelaager JäPe 7.-10. juulil Järva-Jaanis. Info: jape.ee
- FC Kurtina jalgpallilaager 27.-29. juulil Ristil. Info: laagrid.ee
- Avatud kirik pühapäeviti kella 14.30-16.30

Koguduse õpetaja Magne Mõlster, tel 59197802, e-post magne.molster@eelk.ee, sekretär Kristiina Seppel (saku@eelk.ee)
Aadress: Saku palvemaja, Tallinna mnt 8, Saku alevik
Koguduse koduleht: saku.eelk.ee

Saku kiriku laad kogus pühakoja ehitamiseks 1500 eurot

AVE MÖLSTER

4. juunil kella 11–15 toimus Saku palvemaja õuealal esimene Saku kiriku laad, kust astus päeva jooksul läbi sadu inimesi. Kõik nad aitasid kaasa Saku kiriku ehitusele – kokku kogunes kiriku ehituse fondi ligikaudu 1500 eurot. Koos suudame ehitada Sakku oma kiriku!

Laada idee oli tutvustada inimestele Saku kiriku ehituse plaane ja koguda annetusi kiriku ehitamise fondi. Samas oli plaanis, et päev võiks olla tore pereüritus kus nii noortel kui vanadel oleks mõnus aega veeta. Ja nii ka läks!

Juba hommikul vara oli õu rahvast täis: vabatahtlikud, kes panid müügilauad ja lava paika. Kohvikuoja ja töötubade telgid said püstitatud, lauad kaetud ja kohvikannud täidetud ning kella 11 paiku hakkasid laadalisel värvatest sisse voorma. Laadalt sai osta küpsetisi, mett, suitsuliha, ravimtaimi, riideid, ehteid, mänguasju, käsitööd, lilli, taimi ja palju muud. Kõik kauplased annetasid osa või kogu müügitulu kiriku fondi.

Laadal oli avatud nii burgerikohvik kui ka maitsvate kodu-

▲ Burgerikohviku tegus toimkond.

▼ Saku kiriku ehituse toetuseks korraldatud laadal oli kõike, mis laada juurde kuulub – riide- ja söögikraami, loosiõnne ja osavusmänge ning laulu- ja pillilugusid. Fotod: Kaarel Vahemägi

küpsetistega kaetud kohvikulett. Laadalisel lasid toidul hea maitsta nii kohapeal kui ostsid ka koju kaasa. Toimus puuviljatoortordi kursused, milles osalejad said maitstva tordi pärast ära süüa ja jäätisekokteili peale juua.

Lastele oli mitmeid tegevusi: puutöötoas sai endale soetada puidust medaljoni, võinoa või küünlajala. Kõrvaltelgis sai ise oma kätega meisterdada vahva kaltsunuku – ja seda tegid nii poisid kui tüdrukud. Lisaks näo- ja maalingutele sai osavust proovida nii rõngaste kui tennisepallide loomiseks. Oli ka veeämbri, milles ujus sidrun, millele tuli asetada münt. Osavamatele olid auhinnad. Iga tegevuse eest sai anneta sümboolse summa kiriku ehituseks. Lisaks said soovijad ka batuudil hüpata.

Saku Valla Noortekeskuselt saadud õnneratas keerles kogu

Aitäh kõigile, kes tulid laadale vaata- ma-kuulama-ostlema; kes tulid laadale müü- ma ja annetasid oma müügitulu; kes annetasid loosiuhindu, küpsetisi ja võileibu laada kohvikusse; toredatele esinejatele, kes astusid üles tasuta; kohviku abilistele ja vabatahtlikele; helitehnikule, töötubade läbiviijatele, laudade tassijatele; korraldusmeeskonnale ja laada toetajatele: Saku Õlletehasele, Saku noortekeskusele ja Saku huvikeskusele! Lõpuks ka suur tänu ilusa ilma eest!

Elukaar kutsub avastama huvitavat Pärnumaad

14. juulil sõidavad Saku pensionäride ühenduse Elukaar liikmed tutvumisreisile Pärnumaa äärealadega. Eesti edelanurk on paljudele jäänud tundmatuks, mistõttu võib sealt leida mõndagi huvitavat. Põgusalt tutvume Uue-Varbla paarisaja-aasta vanuse härrastemajaga, põikame katsuma merevett Matsi randa ja nautime Kastna ninal asuvast vaatetornist avanevaid vaateid kadastikele ja merele, kogume energiat auväärselt tammehiiglastelt.

Üks omapärasem vaatamisväärsus on kindlasti Sanga-Tõnise talu, omamoodi vene muuseum – keset metsa ja rabasid asuv vene tareke. Külalislahke pererahvas tutvustab vene rahvakultuuri põhitõdesid, saame uudistada ehtsat vene tarekest ja muinasjutudest tuntud vene ahju. Samas pakutakse maitstvat samovariteed koogi ja veel mingi üllatusega. Nälgjatunne pidi olema välistatud. Peale Audru Püha Risti kiriku ja kirikuaias külastamist jõuame Tamme talu ürdiaeda, kus meile tutvustatakse maitse-, lõhna- ja ravimtaimi, antakse juhiseid nende kasvatamiseks ning kasutamiseks, pakutakse aromaatselt taimeteed ja kes soovib, võib juurde osta ka koogi (1 euro). Talupoest võib kaasa osta mitmesuguseid tee-segusid.

Väljasõit on kell 8 Saku valdama eest. Soovijaid paneb kirja ja reisiraha 20 eurot võtab vastu Saku päevakeskuses 4., 6. ja 11. juulil Lehte Jõelet. Koh-tade olemasolul kaasame peale Elukaare liikmete ka teisi reisist huvitatuid. Nendel tuleb tasuda 25 eurot. Samas on võimalik osta pileteid 18. augustil Albus toimuvale vabaõhuetendusele „Kõrboja perenaine“ ja 2. novembril Estonias etenduvale muusikalile „Mees la Manchast“. Kummagi etenduse maksumus koos transpordiga on 20 eurot. Kaasa võtta hea tuju ja rõõmus meel.

JÜRI SOOME